

**DEZBATERI PARLAMENTARE**  
**Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a**  
**SESIUNEA a IV-a ORDINARĂ – MAI 2012**

**Ședința din ziua de 11 mai 2012**

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă.
2. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.206 din 30 ianuarie 2012 pentru modificarea unor acte legislative (*Legea ocrotirii sănătății – art.46; Codul familiei – art.13; ș.a.*).
3. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.457 din 5 martie 2012 privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale.
4. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.951 din 10 mai 2012 pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr.102 din 12 mai 2011 privind aprobarea componenței nominale a delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale.
5. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2183 din 7 octombrie 2011 pentru modificarea Codului funciar nr.828-XII din 25 decembrie 1991 (*art. 36, 73*).
6. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.834 din 24 aprilie 2012 cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional.
7. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.1582 din 11 iulie 2011 privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă.
8. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.627 din 29 martie 2012 pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (*art.263<sup>1</sup>, 400*).
9. Aprobarea proiectului ordinilor de zi ale ședințelor în plen ale Parlamentului pentru următoarea perioadă bisăptămînală.
10. Declarația domnului deputat Valeriu Ghilețchi, Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova.

*Ședința începe la ora 10.02.*

*Lucrările sînt prezidate de domnul Marian Lupu, Președintele Parlamentului.*

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Bună dimineața.

Rog să vă ocupați locurile dumneavoastră în Sala de ședințe a plenului Parlamentului, pentru a începe ședința propriu-zisă.

Secretariatul,

Rog să anunțați prezența în sală.

**Domnul Maxim Ganaciuc** – *secretar general adjunct al Parlamentului, șeful Direcției documentare parlamentară:*

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 54 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații Frațiunii Partidului Comuniștilor. De asemenea, nu s-au înregistrat deputații: Candu Andrian – în delegație; Plahotniuc Vladimir – la cerere; Fusu Corina – din motive de sănătate; Frumosu Elena, Godea Mihai, Stella Jantuan, Palihovici Liliana, Zaporozjan Lilian.

**Domnul Marian Lupu:**

Da. Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Constat caracterul deliberativ al ședinței. Rog să onorăm Drapelul Țării. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Trecem direct la subiectele incluse pe ordinea de zi a ședinței de astăzi. Și vom începe cu proiectul de Lege nr.206 pentru modificarea unor acte legislative. Lectura a doua. Voi ruga comisia.

**Domnul Vladimir Hotineanu** – *Fracțiunea PLDM:*

Onorate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat, pentru lectura a doua, proiectul de Lege privind modificarea unor acte legislative și a constatat următoarele:

În lectura întâi au fost expuse unele observații privind dreptul de examen medical obligatoriu al cuplurilor care tind să se căsătorească și s-au cerut unele modificări, care au fost luate în considerație, expuse în tabelul de divergențe. Și comisia a susținut unanim raportul pentru lectura a doua.

Rog ca proiectul de lege să fie votat.

**Domnul Marian Lupu:**

Da. Mulțumesc, domnule președinte.

Alte propuneri pentru lectura a doua la acest proiect nr.206? Nu sînt.

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului dumneavoastră adoptarea în a doua lectură a proiectului de Lege nr.206. Cine este pentru rog să voteze.

La fel, mă adresez, tradițional, colegilor numărători.

**N u m ă r ă t o r i i:**

Sectorul nr.3 – 28.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

Sectorul nr.2?

Domnule Sîrbu,

Lectura a doua. Cam depărțitor sînteți așezat.

Eu, de fapt, la modul cel mai serios, aș ruga, aș sugera, poate, conducătorii de grupuri parlamentare mai văd însăși logistica, colegii, care au fost desemnați numărători, să fie așezați mai aproape de microfoane, ca să le fie și lor mai ușor.

Da, vă rog, microfonul nr.3.

**N u m ă r ă t o r i i:**

– 22.

**Domnul Marian Lupu:**

În sală au fost anunțate 54 de persoane, prezența. Chiar dacă trei dintre colegii noștri de la Partidul Socialist nu votează acest proiect de lege, asta înseamnă 54 minus 3 – 51. Matematica e simplă.

Întrerup exercițiul de vot. Revenim la el.

Și eu am să rog deputații, dacă am intrat în sală, măcar primele 5 minute din ședința plenului Parlamentului să nu se umble brambura prin Palat. Că nu avem așa de multe, nu sîntem oropsiți astăzi, sînt doar 9 subiecte pe ordinea de zi.

Vom continua cu proiectul nr.457. Proiectul de Lege nr.457 privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale. Guvernul.

Doamnă ministru,

Vă rog.

**Doamna Valentina Buliga – ministrul muncii, protecției sociale și familiei:**

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați domni deputați,

Republica Moldova este angajată plenar în procesul de racordare a prevederilor normative la valorile și standardele Uniunii Europene.

Dezvoltarea și reformarea sistemului de servicii sociale este una din prioritățile Guvernului.

În Republica Moldova există un șir de factori socio-economici, care contribuie la crearea de servicii sociale, aceștia incluzând încă: migrația, schimbările demografice și de atitudini culturale.

Politicile sociale promovate în domeniul dezvoltării serviciilor sociale sînt bazate pe abordarea individuală a necesităților beneficiarilor aflați în situație de dificultate, astfel încît asistența oferită în diferite tipuri de servicii sociale să fie preventivă, și nu reactivă.

Politica promovată în domeniul serviciilor sociale este orientată spre crearea sistemului integrat de servicii sociale, acesta fiind bazat pe o abordare comprehensivă, focusată pe susținerea persoanelor în dificultate prin prestarea de servicii sociale eficiente și calitative. În ultimii ani, se atestă o dinamică pozitivă în dezvoltarea serviciilor sociale și o diversificare a acestora.

Actualmente, în republică sînt instituite și funcționează următoarele servicii sociale: serviciul de asistență parentală profesionistă – 164 la număr; case de copii de tip familie – 80; centre sociale de zi adresate familiilor cu copii și copiilor aflați în dificultate – 105; centre de plasament temporar adresate familiilor cu copii și copiilor aflați în dificultate – 33; serviciul pentru îngrijire de tip familial a persoanelor adulte – 13; centre de zi pentru adulți – 33; centre mixte pentru adulți – 30; centre de reabilitare socio-medicală pentru adulți – 7; 30 de aziluri; serviciul de îngrijire și plasament – 3, precum și 55 de instituții rezidențiale socio-educative pentru copii.

În scopul garantării calității serviciilor sociale a fost aprobat cadrul normativ, care reglementează organizarea și funcționarea serviciilor sociale, precum și standarde minime de calitate.

Totodată, constatăm faptul că sistemul de servicii sociale poartă un caracter fragmentar, dezvoltîndu-se neuniform, de la o unitate administrativ-teritorială la alta. Serviciile sociale nu întotdeauna sînt corelate cu necesitățile populației. Unele servicii sociale sînt dezvoltate de autoritățile publice locale în baza parteneriatelor, acestea fiind impuse, de multe ori, condițiilor donatorilor, care contravin cadrului normativ, necesităților locale și intereselor beneficiarilor.

În virtutea politicilor promovate în domeniul garantării drepturilor omului, precum și a dezvoltării serviciilor sociale alternative de tip familial, constatăm faptul plasării copiilor și adulților în instituții rezidențiale pe perioade nedeterminate.

În scopul garantării calității serviciilor sociale prestate și al respectării drepturilor beneficiarilor și în baza recomandărilor structurilor internaționale, a fost elaborat proiectul de Lege privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale.

Argumentative în acest context sînt și prevederile Legii nr.123 cu privire la serviciile sociale, care stipulează că prestatorii de servicii sociale pot organiza și oferi servicii, dacă sînt acreditați în condițiile legii, iar în condițiile de acreditare a prestatorilor de servicii sociale sînt reglementate prin lege specială.

Proiectul de lege prevede instituirea sistemului național de acreditare social constituit din: Consiliul Național de Acreditare, care va lua decizii despre

acreditarea sau neacreditarea prestatorilor de servicii; și grupurilor de experți în a căror componență vor fi incluși, după caz, reprezentanți ai prestatorilor de servicii sociale publice sau private, autorităților administrației publice locale, mediului academic, beneficiarilor, precum și experți independenți, care, în baza criteriilor generale și specifice, rezultate din standardele minime de calitate, vor evalua serviciile sociale.

Procesul de elaborare a legii a fost unul participativ, fiind realizat cu sprijinul experților naționali din diferite domenii relevante cu experiență în acreditare și al celor internaționali, reprezentanți ai societății civile, prestatorilor de servicii sociale și al beneficiarilor.

Impactul legii va garanta, în primul rând, respectarea drepturilor beneficiarilor, dat fiind faptul că în procesul de evaluare a serviciilor sociale vor fi aplicate tehnici de exprimare a opiniei beneficiarilor, ceea ce corespunde recomandărilor și standardelor internaționale, la fel, calitatea și durabilitatea serviciilor sociale, promovarea competitivității loiale dintre prestatorii de servicii sociale, impulsivarea reorganizării sistemului rezidențial de îngrijire a copiilor și a adulților, crearea unei platforme de consolidare a parteneriatului public privat în domeniul dezvoltării serviciilor sociale și implementarea mecanismului de contractare a serviciilor sociale de calitate înaltă, corespunzătoare necesității beneficiarilor.

Stimați deputați,

Rog să susțineți acest proiect de lege.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Doamnă ministru,

Vă mulțumesc.

Întrebări eventuale, stimați colegi?

Microfonul nr.4.

**Domnul Iurie Țap – Frațiunea PLDM:**

Doamnă ministru,

Am aici directiva, la care vă referiți, și articolul 26 spune: statele membre, în cooperare cu comisia, iau măsuri adiacente pentru a-i încuraja pe prestatori să acționeze voluntar pentru a asigura calitatea prestării serviciilor, în special, prin utilizarea uneia dintre următoarele metode: a) certificare sau evaluarea activității lor de către organisme independente sau acreditate.

Propunerea cu care veniți aici, într-un fel, dacă citesc directiva, este contradictorie.

**Doamna Valentina Buliga:**

Totodată, alineatul 27 al aceleiași Directive, din 2006, nr.123 a Parlamentului European și a Consiliului Europei, din 12 decembrie 2006, privind serviciile în cadrul pieței interne spune foarte clar, domnule deputat: prezenta directivă nu ar trebui să reglementeze acele servicii sociale în sectorul locuințelor,

al îngrijirii copiilor și al ajutorului acordat familiilor și persoanelor aflate în stare de nevoie, care sînt prestate de către stat la nivel național, regional sau local prin prestatori mandatați de către stat sau prin asociații de caritate recunoscute de către stat, avînd ca obiectiv acordarea de sprijin pentru persoanele care se află permanent într-o stare de nevoie din cauza venitului lor familial insuficient sau a lipsei totale. Aceste servicii sînt pentru a garanta dreptul fundamental la demnitate și integritate umană și sînt o manifestare a principiilor coeziunii sociale și solidarității și nu ar trebui să fie afectate de prezenta directivă.

**Domnul Iurie Țap:**

Doamnă ministru,

Dar ceea ce ați citat dumneavoastră este, de fapt, cu totul altceva. Ele, în general, nu se cer nici acreditate, nici evaluate.

Și o precizare. Această instituție creată este organism independent sau este în cadrul ministerului?

**Doamna Valentina Buliga:**

Este pe lîngă Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, independent.

**Domnul Iurie Țap:**

Eu îmi cer scuze, formula „pe lîngă” este o formulă foarte ambiguă. Ea trebuie să fie ... fiindcă dacă vorbim ... Directiva europeană spune foarte clar. Și aici care, din cîte... în cadrul ședinței Comisiei administrație publică și dezvoltare regională, unde ne-am documentat, aici care ne-au asistat pe noi, Republica Moldova, vorbesc despre organisme independente.

Fiindcă în cadrul... nu poate, apare problema conflictului de interese atunci cînd ....

**Domnul Marian Lupu:**

Ca și cadrul Agenției Securității Alimentare, stimate coleg.

**Domnul Iurie Țap:**

Domnule Președinte,

Nu vă supărați, îmi permiteți.

Dar nu este absolut regulamentar.

**Domnul Marian Lupu:**

Eu, pur și simplu, v-am adus la atenția dumneavoastră o ...

**Domnul Iurie Țap:**

Mulțumesc.

Dar ...

**Domnul Marian Lupu:**

... o chestie logică, că dacă ieri discutam un subiect unde spunem același lucru, astăzi nu putem să aplicăm un standard dublu, doar aceasta.

**Domnul Iurie Țap:**

Cu tot respectul, dar eu vreau ca să înțelegem exact, cu doamna ministru, subiectul discutat. Fiindcă este vorba de independența acestui organism, a acestei instituții.

**Doamna Valentina Buliga:**

Domnule Țap ...

**Domnul Iurie Țap:**

Și eu doar una vreau să fie clar, dacă vorbim de euroconformitate trebuie, într-adevăr, exact să realizăm acest lucru.

Mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr.5.

**Doamna Valentina Buliga:**

Domnule deputat,

În primul rând, vreau să vă spun că specialiștii, care au fost implicați în procesul elaborării acestei legi, inclusiv experții internaționali, au confirmat, încă o dată, corectitudinea creării acestei instituții pe lângă Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, ținând cont că avem experiența Consiliului de Acreditare în Sănătate, Consiliului de Acreditate în Educație. Nu putem avea abordări diferite în aceeași țară pe diferite criterii sau diferite argumente.

La fel, vreau să vă aduc la cunoștință că Directiva 123 și experiența internațională ne demonstrează existența în unele țări ale Comunității Europene, inclusiv la vecinii noștri: Slovacia, Cehia, România, țări unde ne-am inspirat într-un fel de corectitudine aplicării acestei directive și a mecanismului de evaluare și acreditare a prestatorilor de servicii sociale cu obiectivul principal, care trebuie să-l urmărească statul, garanția, securitatea și calitatea serviciilor prestate beneficiarilor atît copii, cît și persoanelor în vîrstă.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr.5.

**Doamna Ana Guțu – Frațiunea PL:**

Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Aș vrea să vă întreb: dacă ați fi de acord cu sugestia de a da definiția noțiunii de „prestator de servicii sociale” la începutul acestui proiect de lege? Fiindcă lipsește această definiție și se creează un pic... Acum am înțeles, după ce ați făcut

prezentarea, am înțeles și eu cine intră în categoria de prestator de servicii sociale. Poate ar fi cazul să dați definiția acestei noțiuni.

**Doamna Valentina Buliga:**

Vă mulțumesc foarte mult, doamnă deputat.

Vreau să vă aduc la cunoștință că Legea nr.123, care a fost aprobată de Parlament la 18 iunie 2010, definește, în primul rând, articolul 7: Prestatori de servicii sociale pot fi persoane fizice sau persoane juridice publice ori private ...

**Domnul Marian Lupu:**

Nu citiți, doamnă ministru, conținutul articolului. Important este că în legea, adoptată în 2010, definiția ...

**Doamna Valentina Buliga:**

Există.

**Domnul Marian Lupu:**

... este. Poate să se facă pentru ...

**Doamna Ana Guțu:**

Să se reia.

**Domnul Marian Lupu:**

... lectura a doua o ...

**Doamna Ana Guțu:**

Să se reia definiția și o să fie bine.

**Domnul Marian Lupu:**

Sau o referință la legea respectivă.

**Doamna Ana Guțu:**

De reluat definiția, că ar fi foarte bine.

**Domnul Marian Lupu:**

Da.

**Doamna Valentina Buliga:**

Și avem și clasificarea serviciilor sociale tot în aceeași lege. La fel, este aprobat Nomenclatorul serviciilor sociale, care definește exact fiecare serviciu și care sînt standardele de calitate destinate lui.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr.3.



**Doamna Veronica Abramciuc:**

Mulțumesc.

Stimată doamnă ministru,

La etapa discutării acestui proiect, în comisie noi am solicitat, doamna viceministru a fost la comisie, și pe parcursul dezbaterilor în comisie, totuși, s-a atenționat asupra faptului că, la momentul actual, nu erau standardele calității serviciilor, nu era mecanismul de acreditare elaborat și nu era sistemul de monitorizare a celor care oferă servicii.

Vă rog să faceți lumină în acest domeniu.

**Doamna Valentina Buliga:**

Da, mulțumesc mult, doamnă deputat.

Vreau să vă aduc la cunoștință că într-un șir de hotărâri de Guvern, în anul 2009 – 2010, inclusiv 2011, au fost aprobate standardele minime de calitate pentru diferite servicii. Cum am menționat astăzi, conform Nomenclatorului de servicii sociale, avem 45 de servicii și pentru fiecare serviciu au fost aprobate, prin hotărâre de Guvern, standardele minime de calitate pentru serviciul ... spre exemplu, în fața mea am Hotărârea nr.1479 „Standarde pentru serviciul de asistență parentală profesionistă”. Pentru fiecare serviciu sînt aprobate ...

Acum sîntem la etapa de aprobare a cîtorva standarde pentru serviciile destinate persoanelor în etate. Pentru persoanele cu dizabilități, în conformitate cu acea lege aprobată de Parlament, la fel Guvernul a fost în drept să aprobe minime standarde de calitate: pentru locuință protejată, casă comunitară, echipă mobilă, îngrijiri la domiciliu. Sînt servicii care deja au standarde aprobate prin hotărâre de Guvern.

**Doamna Veronica Abramciuc:**

Da, dar mecanismul de acreditare și sistemul de monitorizare în cadrul...

**Doamna Valentina Buliga:**

Mecanismul de acreditare și sistemul de monitorizare va fi continuat odată cu aprobarea proiectului de lege care se propune astăzi atenției dumneavoastră. Și observați că Guvernul, în termen de șase luni, va mai veni cu întreg pachetul de regulamente, întreaga procedură, pornind de la legea aprobată.

**Doamna Veronica Abramciuc:**

Cu tot respectul față de dumneavoastră, noi nu vom susține acest proiect, deoarece nu sînt documentele necesare.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 4.

**Domnul Ghenadie Ciobanu – Frațiunea PLDM:**

Mulțumesc.

Stimată doamnă ministru,

Am câteva amendamente, câteva propuneri pentru amendamente, dar voi începe cu o întrebare. Cheltuielile la articolul 12, alineatul (3) sînt cheltuielile Consiliului Național și sînt, ca atare, cheltuielile de organizare și funcționare ale consiliului și se efectuează din contul și limitele alocațiilor, prevăzute în bugetul de stat.

Iar la articolul 33 "Dispoziții finale" este scris, aflăm, de fapt, că prezenta lege intră în vigoare în termen de 6 luni. Aceasta ar însemna că se vor face modificări la Legea bugetului de stat?

**Doamna Valentina Buliga:**

Da.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Mulțumesc.

Eu, de fapt, mă bucur că ați reușit, aceasta este o reflecție, să convingeți Ministerul Finanțelor. Și aș fi mult mai bucuros, dacă cu această atitudine ar fi tratate toate domeniile, cînd se referă la modificările la Legea bugetului de stat, inclusiv prestatorii de servicii culturale, care sînt asociațiile profesionale și care tot ar merita să aibă același tratament. De altfel, ne transformăm în cei care vom fi invalizi morali și spirituali.

Dar acum trec la întrebări. Pardon, la amendamente. La articolul 13 litera a): "Înaintează Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în modul stabilit, propuneri ce vizează elaborarea actelor normative privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale".

Eu propun, deoarece și dumneavoastră acum, în răspunsul anterior, ați dat un răspuns, propun virgulă și mai departe: "standardelor și programelor naționale prioritare".

Pentru că actele normative, cum ați spus dumneavoastră, sînt aceste regulamente și norme, dar există încă și standarde și programe naționale prioritare, care ar trebui să fie tot în vizorul Agenției Naționale. Aceasta este o propunere.

**Domnul Valentina Buliga:**

Mulțumesc mult.

Pentru lectura a doua acest amendament se analizează. Eu, din cîte înțeleg, aici nu contravine conținutului articolului.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Mai mult decît atît, el amplifică.

**Doamna Valentina Buliga:**

El completează. Corect.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Acum la litera b) tot la același articol. Deci la dumneavoastră începe cu ”Constituie și aprobă componența grupurilor de experți pentru evaluare”.

Eu propun, înainte de aceasta, să fie: ”Elaborează criteriile de selectare a experților,” și după aceasta, conform textului.

Pentru criteriile de selectare a experților la noi, în Republica Moldova, în toate domeniile este o mare problemă, cu toate că îi avem, dar uneori sînt și impostori, care se dau drept experți ș.a.m.d. Și, de aceea, ar trebui să fie niște criterii de apreciere. Aceasta este în toate țările lumii.

**Doamna Valentina Buliga:**

Mulțumesc mult, domnule deputat.

Dar litera d) prevede, stabilește criteriile de selectare a experților pentru evaluare. Schimbăm cu locurile, dacă considerați...

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

A, da, în același capitol. Dacă se poate de făcut același lucru. Da, da, într-adevăr. Vă mulțumesc. Ar fi bine să fie mai întâi aceasta și apoi aceea.

**Doamna Valentina Buliga:**

Am înțeles ideea.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Da. Acum la articolul 7 sînt deja mai mult de redactare, dar care sînt tehnica legislativă. Și mi se pare că, adică, aproape că sînt sigur că ați primit de la Direcția juridică acestea. Dacă nu, atunci, vă rog, să vedeți, la articolul 7 alineatul (1) ”trebuie să corespundă”, nu este legal, ”va corespunde”.

**Doamna Valentina Buliga:**

”Va corespunde”.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Același lucru la articolul 8 alineatul (1) ”trebuie să corespundă” – ”va corespunde”; articolul 9 alineatul (1) ”trebuie să corespundă” – ”va corespunde”; articolul 2 ”trebuie să corespundă”, la articolul 9 alineatul (2) ”trebuie să fie constituit din specialiști” – ”va fi constituit din specialiști”; și la articolul 10 ”trebuie să fie asigurată” – ”va fi asigurată”.

Mie mi se pare că aceasta este mai mult legal, pentru că de altfel noi sîntem pe jumătate de lege și niciodată nu vom avea varianta care trebuie să fie perfectă, în primul rînd, perfect respectată.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Pentru lectura a doua, se muncește.

Microfonul nr. 5.

**Domnul Valeriu Nemerenco – Frațiunea PL:**

Mulțumesc.

În articolul 12 alineatul 3) se spune că ”Cheltuielile de organizare și funcționare a consiliului se efectuează din contul și în limitele alocațiilor prevăzute în bugetul de stat, precum și din alte surse”. Spuneți, vă rog, care sînt acele ”alte surse”?

**Doamna Valentina Buliga:**

Putem avea proiecte, putem avea donații, putem avea la o anumită etapă contribuția persoanelor, a cuiva care vor să susțină acest consiliu, care face un lucru foarte enorm și nobil pentru calitatea serviciilor. Avem experiența în alte legi, care nu contravin legislației, dacă să concretizăm.

**Domnul Valeriu Nemerenco:**

Vă mulțumesc.

Și un amendament. Aș propune un articol nou, recomandăm de introdus un articol nou, care prevede introducerea unui Registru electronic unic al prestatorilor de servicii sociale, acreditați, care va putea fi accesat de orice cetățean. Aici va fi arătată localitatea, strada, telefonul, adresa și alte date care sînt. Ar fi un lucru foarte bun.

**Doamna Valentina Buliga:**

Mulțumesc, domnule deputat.

Vreau să vă spun că în luna noiembrie va fi dat în exploatare un sistem automatizat informațional cu două componente: prestații sociale și servicii sociale. Și anume în acest modul: servicii sociale veți regăsi și Registrul prestatorilor de servicii acreditați cu dreptul de a presta servicii.

**Domnul Valeriu Nemerenco:**

Mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 4.

**Doamna Maria Nasu – Frațiunea PLDM:**

Stimată doamnă ministru,

În capitolul II articolul 6 ”Componenta C”, care se referă la calificarea personalului. E vorba de instruirea, adică, în urma instruirii, este vorba de acea calitate pe care o așteptăm, anume în acest domeniu. Aș vrea să vă întreb, știm că la moment instruirea lasă de dorit, dacă ați preconizat deja unele centre și unele strategii, care se vor ocupa de această instruire? Fiindcă și ONG-urile fac parte din aceste domenii.

**Doamna Valentina Buliga:**

Vă mulțumesc, foarte mult, doamnă deputat.

Vreau să vă spun că Ministerul Muncii, Protecției Sociale nu a avut capacități insuficiente în a consolida instruirea acestui domeniu de instruire a personalului, care lucrează atât în domeniul public, cât și o coparticipare pentru acei privați.

În rezultatul analizei funcționale a Ministerului Muncii, Protecției Sociale, venim cu propuneri de modificare, unde vom avea un serviciu dedicat creșterii profesionale a angajaților, a specialiștilor. Și vom avea și un program pentru anul 2013 de ridicare a nivelului de profesionalizare a specialiștilor, antrenați atât în prestare, cât și în activitate.

**Doamna Maria Nasu:**

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 3.

**Domnul Igor Dodon:**

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

*(Grupul socialiștilor.)*

Doamnă ministru,

Prin acest proiect propuneți instituirea unui nou organ de stat pe lângă ministerul pe care îl conduceți. De fapt, este vorba de mijloace suplimentare. Și apar, persoane noi care sînt angajate de stat și pentru care se va cheltui bani.

Prima întrebare: care va fi efectivul instituției nou create și care va fi bugetul pentru întreținerea aceste instituții?

**Doamna Valentina Buliga:**

Este vorba de 11 persoane. Bugetul este în jur de 876 mii de lei. Dar la prima parte a întrebării dumneavoastră: orice stat, care se respectă, întreprinde măsuri esențiale, ca să asigure securitatea cetățenilor, să asigure calitatea serviciilor destinate acestor persoane. Și eu nu mai vreau să tolerez situația, cînd în Republica Moldova am avut prestatori de servicii și statul, la o anumită etapă, nici nu știa cîți prestatori de servicii, care este calitatea lor, care este siguranța și multe alte lucruri, pe care le-am văzut în funcția de ministru.

Eu îmi doresc ca cetățenii Republicii Moldova și mici, și mari, și cu nevoi speciale, și acei care au nimerit într-o dificultate, beneficiind de servicii sociale, să fie în siguranță și să beneficieze de o calitate înaltă a serviciilor lor. De aceea și Guvernul a venit cu rugămintea către dumneavoastră să susțineți acest proiect de lege și poate și Grupul socialiștilor îl susține.

**Domnul Igor Dodon:**

Doamnă ministru,

Dumneavoastră, prin acest proiect, într-o situație în care avem un buget auster, propuneți să creăm o structură nouă de stat, pentru care vom cheltui circa un milion de lei pe an. Vreau să vă spun că organismele de acreditare nu se creează

și nu este corect să fie create în subordinea ministerelor. Ele trebuie să fie independente, pentru că, în acest caz, apar conflicte de interese.

În opinia dumneavoastră, și o spuneți destul de des, că sînt probleme la capitolul asigurării cu mijloace financiare, nu ajung bani pentru plata pensiilor ș.a.m.d. Oare acum, aceasta este o prioritate să cheltuim circa un milion de lei pentru o nouă structură de stat? Opinia dumneavoastră în calitate de ministru?

**Doamna Valentina Buliga:**

Eu vreau să vă spun, stimate domnule deputat, că, în pofida tuturor greutăților, actualul Guvern a plătit și pensii, și prestații, și alocații, și sprijin pe parcursul întregii perioade de activitate.

**Domnul Igor Dodon:**

Doamnă ministru,  
Este prioritate?

**Doamna Valentina Buliga:**

Încă o dată vă spun.

**Domnul Igor Dodon:**

Este prioritate sau nu? Doar aceasta. A plătit, n-a plătit, noi cunoaștem și cât a plătit. Prioritate sau nu, în opinia dumneavoastră?

**Doamna Valentina Buliga:**

Pentru a asigura calitatea și siguranța oamenilor, este o prioritate.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

**Domnul Igor Dodon:**

Eu vă mulțumesc, doamnă ministru.  
Și un mesaj către majoritatea parlamentară.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimate coleg...

**Domnul Igor Dodon:**

Astăzi o să votați majorarea numărului de...

**Domnul Marian Lupu:**

Deconectați microfonul nr. 3.

Eu de multe ori am zis: ne organizăm. Cine are ceva de spus – luare de cuvînt de la tribuna centrală. Sîntem la runda întrebări – răspunsuri.

Microfonul nr. 5.

**Domnul Nae-Simion Pleșca – Frațiunea PLDM:**  
Mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Și chiar vă îndemn. Doar o singură clipă. Cine dorește să se expună pe marginea acestui și oricărui alt proiect, vă rog frumos, vă înscrieți regulamentar la luări de cuvânt. Vă rog continuați.

**Domnul Nae-Simion Pleșca:**

Doamnă ministru,

Întrebarea mea vizează articolul 25, care stipulează: ”Acreditării inițiale sînt supuși doar prestatorii de servicii sociale nou-înființați”.

Această procedură de acreditare inițială nu va crea condiții inegale pentru desfășurarea activității dintre prestatorii de servicii sociale nou-înființați și acei cu experiență de activitate în domeniu? Sau nu putem să ne ciocnim cu monopolizarea domeniului din cauza dificultății de a accede pe piața prestării serviciilor sociale?

**Doamna Valentina Buliga:**

Domnule deputat,

Vă mulțumesc foarte mult.

Eu, în luarea mea de cuvânt, am menționat că, în procesul de elaborare a acestui proiect de lege, au participat foarte activ societatea civilă, prestatorii de servicii atît ai statului, cît și neguvernamentali și asociațiile obștești. Și anume aceasta va fi o procedură, pentru a asigura, cu adevărat, calitatea serviciilor, și nu a începe activitatea neavînd, de fapt, nici bază tehnico-materială, nici surse financiare, nici personal calificat.

Nu va crea acest impediment pe care dumneavoastră îl menționați. Toți experții au considerat că este o procedură necesară, pentru a le oferi, cu adevărat, dreptul de a presta servicii. Eu nu vreau să intru în detalii, dar vreau să vă spun că am avut posibilitatea să văd și să vizitez mulți prestatori de servicii. Și am văzut care sînt condițiile și de ce este necesară această procedură de acreditare? Statul trebuie să cunoască cine prestează servicii în acest domeniu, care sînt garanțiile lor, care este durabilitatea serviciilor și care este siguranța acestor persoane care se află astăzi la întreținerea acestor servicii create.

**Domnul Nae-Simion Pleșca:**

În aceste condiții, vă dorim succese, doamnă ministru.

**Doamna Valentina Buliga:**

Vă mulțumesc mult.

**Domnul Marian Lupu:**

Și microfonul nr. 4.

**Domnul Veaceslav Ioniță – Frațiunea PLDM:**

Doamnă ministru,

Vreau să vă susțin că, în momentul în care statul alocă sute de milioane de lei pentru servicii sociale, ar fi cinic și ar fi iresponsabil să nu dăm un milion de lei, ca să fim siguri că sutele de milioane de lei se cheltuie exact pentru scopul care ni l-am pus. Și este un populism ieftin ca, atunci când dai sute de milioane de lei, să vrei să faci economie pe calitate. Din cauza aceasta susțin și salut ideea aceasta de a avea calitate.

Un lucru pentru lectura a doua: de examinat. Noi avem, în principiu, trei lucruri. Primul, ministerul sper că va avea și are deja pregătite criteriile de calitate pentru fiecare serviciu.

De asemenea, vă doresc succes și dumneavoastră, și celor din societatea civilă, care vor începe, se vor înrola în procesul de prestare a serviciilor. Avem nevoie să creăm un mecanism, o instituție care va evalua în ce măsură serviciile prestate corespund calității.

Și acum mă apropiu de ceea ce vreau să spun. Ținând cont că noi implementăm sistemul de acreditare, doar ca sugestie, deci nu insist, dar numai ca sugestie, pentru lectura a doua, pentru a garanta că sistemul nostru... Aici discutăm despre noțiune, avem pe acel care prestează serviciul, acel care certifică că serviciul prestat corespunde calității. Și pentru a garanta că sistemul nostru de certificare este compatibil și este acceptat pe plan internațional, noi avem mecanismul de acreditare. Altfel spus, avem nevoie, nu prin lege. Cum cântarul la piață, doar trebuie să-l verifici că el este corect. Deci avem nevoie ca sistemul nostru de conformitate a calității să fie acreditat. Și dacă ne uităm și în directivă, deci trebuie să existe un organism independent, care acreditează serviciul, în cazul dat de certificare, și am rezolvat toate problemele.

Eu nu pun la îndoială că trebuie să avem acest serviciu, este extrem de important. Nu pun la îndoială că, în acest caz, va fi în cadrul ministerului. Că noi avem alte, în multe momente, aceste conflicte de interese, cum spunem noi, dar nu putem rezolva în următorii 5 – 7 ani de zile.

Unica ce vreau eu să spun, să ne gândim în lectura a doua, dacă nu am avea de câștigat, și dacă nu am crește calitatea acestui serviciu, prin acreditarea de către unica instituție abilitată în stat, pe care noi am creat-o recent.

**Domnul Marian Lupu:**

Deci eu v-aș ruga: pentru lectura a doua se examinează.

Microfonul nr. 5.

**Domnul Gheorghe Brega – Frațiunea PL:**

Mulțumesc.

În primul rând, o mică remarcă, domnule Președinte.

Ați făcut o comparație nu chiar corectă între Comisia de acreditare a prestărilor sociale cu Agenția pentru Securitate Alimentară. Și aceasta este o comisie care își acreditează profesional, din punct de vedere profesional, instituțiile sale și colaboratorii săi. Așa cum și Ministerul Sănătății își acreditează instituțiile



sale. Pe cînd Agenția pentru Securitate Alimentară este Agenția securității sănătății prin alimentare. Și nu poate institutul... Ministerul Agriculturii să aibă grijă de sănătatea populației.

Iar ceea ce se referă la socialiștii de astăzi și comuniștii de ieri, probabil, invidia îi mănîncă, că au avut posibilitatea să facă aceste reforme cîndva, dar acum fac populism. Puteau să o facă mai demult, ceea ce este foarte corect.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc, stimați colegi.

Microfonul nr. 4.

**Domnul Tudor Deliu – Frațiunea PLDM:**

Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Eu am o întrebare, care nu se referă la textul legii, dar la aceste anexe, și anume la calculul alocațiilor necesare pentru plata experților. Mă interesează numărul serviciilor planificate pentru acreditare: anul 2013 – 53; 2014 – 72; 2015 – 67. Ce se va întîmpla după 2015?

**Doamna Valentina Buliga:**

Vom prelungi activitatea ...

**Domnul Tudor Deliu:**

Nu vă pare că această planificare în timp nu prea este reușită? Cum credeți dumneavoastră?

**Doamna Valentina Buliga:**

Domnule deputat,

Este o estimare făcută preventiv, împreună cu specialiștii și cu experții, specialiștii de la Ministerul Finanțelor și cu experții... în procesul de activitate și de capacitate a consiliului, și de viteza cu care se va munci. Și avem, oricum, avem anumite norme de timp, de a ajunge la un serviciu într-un raion sau altul. Este o planificare preventivă. În procesul de lucru se va... Ideea că toți trebuie să fie acreditați și statul să fie sigur de calitatea serviciului.

**Domnul Tudor Deliu:**

Nu, nu fiindcă mie mi se creează impresia că aici, mi se crease impresia că aici, în 2015, de acum se finalizează acreditarea și nu ne mai trebuie servicii ca să acredităm și altele.

**Doamna Valentina Buliga:**

Nu, nu, acesta este un mic plan pe termen scurt.

**Domnul Tudor Deliu:**

Bine, mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,  
Vă mulțumesc.  
Doamnă ministru,  
Vă mulțumesc.  
Rog comisia.

**Domnul Vladimir Hotineanu:**

Stimate domnule Președinte,  
Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege nr. 457 privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale. În cadrul ședinței comisiei s-a constatat că crearea acestui sistem de acreditare este foarte importantă, în condițiile în care se creează un sistem național bine încheiat de prestații sociale pentru diferite pături ale populației și când lipsește sistemul de acreditare, de apreciere a calității acestor servicii medicale... a acestor servicii sociale. Pardon.

Cu atât mai mult, și în adresările deputaților către doamna ministru, în întrebări, s-a accentuat necesitatea acestui sistem.

Vreau să vă spun, în comisie au parvenit avizele tuturor comisiilor parlamentare și am să dau citire, că Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Comisia politică externă și integrare europeană, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, Comisia agricultură și industrie alimentară, Comisia mediu și schimbări climatice, Comisia drepturile omului și relații internaționale au examinat proiectul de lege menționat și l-au propus spre examinare și aprobare în ședințele plenare ale Parlamentului.

Comisia administrație publică și dezvoltare regională s-a pronunțat pentru dezbaterile proiectului de lege în plenul Parlamentului.

Luând în considerație acele expuse, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune plenului Parlamentului acest proiect de lege, pentru votare în primă lectură.

Doar vreau să reiterez încă un moment foarte important din acest sistem de acreditare. Sistemul, orice sistem de acreditare presupune un lanț de măsuri, de pași pe care îi întreprinde: este autoevaluarea instituției, evaluarea, acreditarea propriu-zisă și eliberarea certificatului de acreditare.

Și atunci, când începem a încurca unele noțiuni, apar niște probleme, niște întrebări și neexactități în aprecierea importanței și a valorii acestui proiect de lege, care este adus de către Guvern în plenul Parlamentului pentru adoptare.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Și eu la fel, domnule președinte, vă mulțumesc.

Luări de cuvânt. Doamna Valentina Stratan, care s-a înscris pentru această etapă a dezbaterilor pe marginea acestui proiect.

Vă rog, stimată colegă.

**Doamna Valentina Stratan:**

Mult stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați colegi deputați,

Proiectul de lege discutat este unul important și mult așteptat. Au trecut aproape 2 ani de la adoptarea Legii cu privire la serviciile sociale în Republica Moldova, iar acest lucru ne impune să abordăm serviciile sociale prin prisma unor noi aspecte și noi noțiuni.

Cred că este cazul să ne amintim că serviciile sociale reprezintă un ansamblu de măsuri și activități care au menirea și scopul să ajute persoanele aflate în situații de dificultate, să asigure incluziunea socială a acestora, iar aceasta din urmă să ducă la îmbunătățirea calității vieții lor.

Acest proiect de lege are o importanță practică mare, iar adoptarea lui va face posibilă impulsivarea și dezvoltarea de noi servicii sociale, atât de necesare în Republica Moldova.

Constatăm, cu regret, că factorii care au adus și duc la apariția și cererea sporită de servicii sociale se află într-o strânsă corelație cu rata înaltă de sărăcie, migrație și, îndeosebi, cu schimbările demografice din țara noastră.

Prognozele triste și pesimiste, făcute de specialiștii din domeniu, ne arată că, spre anul 2020, numărul total al populației va scădea cu circa 120 mii din cauza micșorării numărului de copii și adulți în vârstă de pînă la 60 ani. În schimb, va crește semnificativ numărul de persoane vîrstnice.

Conform estimărilor, rata vîrstnicilor va crește de la 13% la 18%.

Indicele de îmbătrînire a populației ne arată că numărul total al celor care au și vor avea nevoie de servicii sociale va crește considerabil în următorii ani.

O altă categorie de cetățeni care necesită suportul serviciilor medico-sociale sînt persoanele cu dizabilități, al căror număr a crescut în ultimii 5 ani și care constituie circa 170 mii de cetățeni, dintre care 15 mii sînt copii.

La momentul actual, populația țării noastre beneficiază de servicii sociale primare sau comunitare, de servicii sociale specializate și de servicii sociale cu specializare înaltă.

Viața ne impune noi cerințe și adoptarea a noi standarde la acest capitol. Adoptarea acestui proiect de lege este una imperativă, iar prestarea serviciilor sociale va fi realizată și abordată în continuare și prin prisma unor standarde de calitate pe care specialiștii în domeniu le-au elaborat și le vor pune în practică.

Aceste standarde vor sta la baza realizării mecanismelor și procedurilor de acreditare a prestatorilor de servicii sociale și vor servi drept criteriu pentru înregistrarea și rezolvarea plîngerilor venite din partea beneficiarilor.

Prin aplicarea procedurilor de acreditare vom putea recunoaște capacitatea funcțională și organizațională a prestatorilor de servicii sociale, fie a celor publici sau a celor privați.

În continuare, voi analiza și reflecta doar cîteva aspecte ce țin de structura, dar și de conținutul prevederilor expuse în proiectul de lege discutat.

În ceea ce privește structura și consecutivitatea articolelor, cred că logic ar fi ca după articolul 18 – condițiile de acreditare, să urmeze prevederile articolului 21 privind procedura de acreditare, iar apoi ceea ce se regăsește în articolul 20 –

documentele necesare pentru inițierea procedurii de acreditare și, ca finalitate, etapele procedurii de acreditare a prestatorilor de servicii, articolul 18.

La litera c) a aceluiași articol 18 nu este clar specificat ce înseamnă durata funcționării prestatorului de serviciu ca și condiții pentru acreditare, pentru că nu cunosc instituții constituite pentru un anumit termen.

Exisă însă proiecte care asigură finanțarea acestor instituții pentru o perioadă de un an, doi, cinci și alte perioade.

Consider necesar să punem accent pe dezvoltarea serviciilor de către toți prestatorii, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate.

În acest context, propun ca litera d) din articolul 18 – condițiile de acreditare, să fie modificat sau omis, pentru că un prestator public ce prestează servicii sociale și este finanțat de la bugetul de stat va respecta această prevedere, dar instituțiile sectorului asociativ și al celui privat, care nu au acces, de regulă, la banii publici, nu vor putea asigura această condiție.

În schimb, ei vor putea asigura durabilitatea serviciilor prestate doar dacă serviciile lor vor fi solicitate și cumpărate de beneficiari și doar dacă gestionarii lor vor demonstra că pot să vîndă servicii calitative.

Am mai multe obiecții, dar și propuneri la acest proiect de lege, pe care le voi prezenta în scris pentru lectura a doua.

Dragi colegi,

Este îmbucurător faptul că domeniul serviciilor sociale cunoaște o nouă etapă de dezvoltare, avînd în vedere cererea mare de servicii care se înregistrează în acest domeniu. Cel mai mare, important aspect însă ține de dezvoltarea serviciilor ca atare, diversificarea acestora și înregistrarea unui impact pozitiv asupra populației.

Doar în acest caz vom putea vorbi despre armonizarea legislației naționale la acquisul Uniunii Europene.

Partidul Democrat susține acest proiect de lege pentru primă lectură.

Pentru lectura a doua vom veni cu propuneri concrete.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Da, stimată colegă, mulțumim.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 457. La această etapă, voi supune votului dumneavoastră aprobarea proiectului în primă lectură. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul nr. 457 este aprobat în primă lectură.

Stimați colegi,

În special, fac această adresare către șefii grupurilor parlamentare, vom continua cu proiectul nr. 951, un proiect de Hotărîre de Parlament, după care vom trece la adoptarea proiectelor de lege în lectura a doua care sînt incluse în agendă, pe care motiv o să rog asigurarea mobilizării tuturor deputaților în Sala plenului pentru acest exercițiu.

Proiectul de Hotărîre nr.951 pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului privind aprobarea componenței nominale a delegațiilor Legislativului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale. Inițiativa unui grup de deputați. Deputații Hadârcă, Munteanu. Prezintă... Cine prezintă?

Domnule Hadârcă,  
Vă rog.

**Domnul Ion Hadârcă:**

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – (1) Poziția „Lupan Vladimir, membru al delegației parlamentare a Republicii Moldova la Adunarea Parlamentară a OTAN” se exclude.

(2). Domnul deputat Mihai Ghimpu, membru al Frațiunii Partidului Liberal, se alege în calitate de membru al delegației permanente parlamentare a Republicii Moldova la Adunarea Parlamentară a OTAN.

Articolul 2. – Articolul 1 al Hotărîrii Parlamentului nr. 102 din 12 mai 2011 privind aprobarea componenței nominale a delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale, cu modificările ulterioare, se modifică conform articolului 1 din prezenta hotărîre.

Articolul III. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

**Domnul Marian Lupu:**

Eu cred că...

Vă mulțumim, stimate coleg.

Eu cred că subiectul este foarte clar și nici nu pot fi întrebări aici.

Stimați colegi,

Proiectul de Hotărîre nr. 951, supun votului dumneavoastră adoptarea acestuia. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul de Hotărîre nr. 951 este adoptat.

Stimați colegi,

Revenim la proiectul nr. 206. Raportul comisiei a fost prezentat. La acel moment, am luat o pauză în exercițiul de vot. Urmează să finalizăm acest exercițiu.

Aduc aminte, proiectul de Lege nr. 206 pentru modificarea unor acte legislative, Domnul Hotineanu, președintele comisiei sesizate în fond, ne-a prezentat raportul.

Rog voturile dumneavoastră și rog rezultatele votului pentru adoptarea acestui proiect de lege în lectura a doua. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi numărători,

Rog rezultatele.

**N u m ă r ă t o r i i:**

Sectorul nr. 2 – 22.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

**N u m ă r ă t o r i i:**

Sectorul nr. 3 – 29.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

51 de voturi. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr. 206 este adoptat în a doua lectură.

Proiectul de Lege nr.2183 pentru modificarea Codului funciar. Lectura a doua. Rog comisia.

Domnule Balan,

Vă rog.

**Domnul Ion Balan:**

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat propunerile și obiecțiile înaintate de către deputați, Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului și Guvernul Republicii Moldova asupra proiectului de Lege pentru modificarea Codului funciar nr.828 din 25 decembrie 1991 și comunică următoarele.

Amendamentele parvenite asupra proiectului menționat și decizia comisiei asupra lor sînt expuse în sinteză, parte integrantă a prezentului raport.

În contextul celor expuse, Comisia agricultură și industrie alimentară propune Parlamentului proiectul de Lege cu numărul de intrare 2183 din 07.10.2011 spre adoptare în lectura a doua.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

Alte propuneri nu văd.

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului adoptarea în a doua lectură a proiectului de Lege nr.2183. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi numărători,

Rog rezultatele.

**N u m ă r ă t o r i i:**

Sectorul nr. 2 – 22.

Sectorul nr. 3 – 29.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

51 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr. 2183 este adoptat în a doua lectură.

Domnule Ioniță, proiectul nr.834, majorarea sumei de subscripție, presupun că mergem în două lecturi. Asta-i propunerea.

Deci vom merge cu proiectul nr.834 în continuare. Proiectul de Lege cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional. Inițiator – Guvernul. Prezintă...

Domnule Guvernator al Băncii Naționale,

Vă rog, domnule Drăguțanu.

**Domnul Dorin Drăguțanu – Guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei:**

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

În contextul majorării capitalului Fondului Monetar Internațional și realinierii cotelor țărilor membre, aprobate de Consiliul guvernatorilor al Fondului Monetar Internațional, prin Rezoluția nr. 62-2 cu privire la a XIV-a revizuire generală a cotelor și la reforma Consiliului executiv din 15 decembrie 2010, Republica Moldova urmează să-și majoreze suma de subscriere la Fondul Monetar Internațional de la valoarea actuală de 123,2 milioane DST sau echivalentul la 190 milioane dolari pînă la 172,5 milioane DST, sau echivalentul a 266 milioane de dolari, adică cu 49,3 milioane DST sau 76 milioane de dolari.

În acest context, este de menționat că deși cota-parte în totalul capitalului Fondului Monetar Internațional se va diminua de la 0,06 la sută la 0,036 la sută, puterea de vot se va micșora neesențial de la 0,07 la sută pînă la 0,064 la sută.

Majorarea capitalului Fondului Monetar Internațional se axează pe realinierea cotelor în vederea asigurării reflectării adecvate a pozițiilor relative ale țărilor membre în economia mondială, care au suferit modificări semnificative în ultima perioadă, precum și pe creșterea rezervelor disponibile ale Fondului Monetar Internațional pentru satisfacerea cerințelor țărilor membre vizînd susținerea deficitelor balanțelor de plăți și a programelor de ajustare, inclusiv în contextul crizei financiare globale recente.

Astfel, urmare intrării în vigoare a majorării cotelor de subscriere la Fondul Monetar Internațional, va avea loc un transfer a peste 6 la sută din cotele-părți de la țările membre suprareprezentate sau țările dezvoltate țărilor membre sub-reprezentate sau, cum se mai spune, țările emergente și în curs de dezvoltare, în timp ce cotele părți și puterea de vot a țărilor cu venituri mici va fi protejată.

Realizarea majorării sumei de subscriere și asumarea oricăror altor obligații în acest sens vor fi asumate de către Banca Națională. Bugetul statului nu va suferi nici o cheltuială.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Și eu la fel.

Întrebări? Nu sînt.  
Domnule Drăguțanu,  
Vă mulțumesc.  
Rog comisia.

**Domnul Veaceslav Ioniță:**

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr. 834, prin care Republica Moldova își majorează cota de subscriere la Fondul Monetar Internațional, de la suma de 123 milioane DST-uri la 172 de milioane DST-uri.

Această majorare este drept rezultat al creșterii capitalului Fondului Monetar Internațional.

Proiectul în comisie a fost susținut unanim și Comisia economie, buget și finanțe propune susținerea acestui proiect de lege în Parlament în primă lectură și în a doua lectură.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări? Nu sînt.

Domnule președinte,

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul nr.834. Cine este pentru aprobarea acestui proiect în primă lectură rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul este aprobat.

Grupurile politice parlamentare,

Obiecții la a doua lectură în aceeași ședință de astăzi? Nu sînt.

Cine este pentru adoptarea acestui proiect în a doua lectură, în condițiile raportului comisiei de profil rog...

**N u m ă r ă t o r i i:**

Sectorul nr. 3 – 29.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

**N u m ă r ă t o r i i:**

Sectorul nr. 2 – 22.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

51 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr. 834 este adoptat în a doua lectură.

Proiectul de Lege nr. 395 privind completarea articolului 47 din Regulamentul Parlamentului. Lectura a doua. Comisia.

Microfonul nr. 5.



**Domnul Victor Popa:**

Se perfectează raportul comisiei, care, imediat, va fi multiplicat. Propunem ca acesta să...

**Domnul Marian Lupu:**

Revenim puțin mai târziu, da.

**Domnul Victor Popa:**

Da, exact.

**Domnul Marian Lupu:**

Bine. Mulțumesc, domnule președinte.

În acest caz, continuăm cu proiectul nr. 1582. Proiectul de Lege privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă. Un proiect care, anterior, în plenul Parlamentului, l-am discutat, însă l-am întors pentru o examinare suplimentară. Astăzi, sîntem gata să continuăm discuțiile.

Domnule ministru,

Vă salutăm și vă ofer tribuna.

**Domnul Iurie Cheptănaru – viceministru al afacerilor interne:**

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Ministerul Afacerilor Interne, fiind autoritate de reglementare cu funcții de supraveghere a pieții în domeniul de circulație a armelor și munițiilor, a elaborat proiectul de Lege privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă, întrucît situația actuală, creată la acest compartiment, se caracterizează prin multiple lacune, dificultăți dictate de imperfecțiunea cadrului juridic.

În prezent, domeniul armelor și munițiilor cu destinație civilă este reglementat de Legea nr. 110 cu privire la arme, aprobată în anul 1994, care nu mai este actuală și este depășită de timp.

Aspectul juridic imperfect al acestei legi, adică nr.110, creează mari dificultăți în realizarea sarcinilor de prevenire, de contracarare a delictelor și folosirea armelor și de menținere a ordinii de drept.

Legea cu privire la arme nu prevede clar condițiile de verificare a posesorilor de arme, mecanismul de fortificare, de anulare a permisului de portarmă, procedura de prelungire a termenului de valabilitate, permisul de portarme, încetarea și limitarea dreptului de proprietate asupra armelor, condițiile de transportare și tranzit a armelor etc.

Aceste lacune sînt dificultăți, precum și analiza factorilor care generează incidente și infrațiuni cu arme și muniții ne impune recurgerea la un concept nou de reglementare în acest domeniu.

Pentru depășirea acestor impedimente, precum și în vederea armonizării legislației naționale la Convenția europeană cu privire la controlul achiziționării și deținerii armelor de foc de către participanți particulari, propunem examinarea prezentului proiect care reglementează regimul armelor cu destinație civilă,

clasificarea armelor și operațiunile cu acestea, drepturile și obligațiunile deținătorilor de arme, precum și ale autorităților cu atribuții în domeniu.

Acest proiect prevede o reglementare unitară și omogenă a întreg domeniului armelor și va duce la reducerea proliferării armelor în țară și la minimalizarea impactului negativ al acestora, precum și la sporirea responsabilității posesorilor și la nivelul culturii de folosire a armelor.

Totodată, proiectul stabilește condițiile de acordare și de începere a dreptului de deținere a armelor, măsurile de evidență și control asupra armelor, procedura de ridicare a armelor și munițiilor, interdicțiile și restricțiile la capitolul „Procurarea, tranzitarea, transportarea, transferul și utilizarea acestora, retragerea și anularea permisului de păstrare la portarmă”.

Proiectul, totodată, prevede limitele utilizării unei categorii de arme pentru asigurarea securității, exercitarea pazei, pentru încasare, vânătorie, serviciu de tir, precum și reglementează activitatea agenților economici licențiați în domeniul producerii, reparației și comerțului cu arme.

Restricțiile impuse de prezentul proiect sînt dictate de faptul că armele sînt bunuri cu risc sporit de utilizare și necesită control din partea statului prin recurgere la garanții de securitate pentru cetățenii săi.

Printre principalele prevederi ale proiectului menționez următoarele: înăsprirea condițiilor de eliberare a permisului de procurare și deținere a armelor, accentul fiind pus pe utilizarea armelor, conform destinației. Astfel, la solicitarea permisului, cetățeanul va indica scopul procurării armei: pentru vânătorie, pentru tir, pentru pază, pentru colecție, pentru autoapărare.

Totodată, majorarea vârstei, la care se permite deținerea armei, de la 18 la 21 de ani. Deoarece, majoritatea tinerilor, la vârsta de 18 ani, sînt încadrați în procesul de învățămînt al claselor liceale, iar arma este un obiect cu risc sporit de utilizare. Și din considerente de securitate nu este cazul să fie încredințată la o vîrstă atît de fragedă.

Nu vom mai putea obține dreptul la deținerea armelor persoanele care au fost condamnate la privațiune de libertate pentru infracțiuni grave sau care au săvîrșit infracțiuni cu: arme, substanțe explozive, toxice, narcotice psihotropice sau infracțiuni însoțite de violență.

Cetățenii străini, chiar dacă au permis de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, nu vor avea dreptul de a deține arme de foc. Pentru această categorie de persoane este prevăzut doar dreptul de a deține arme neletale, cu excepția celor care se află în: misiuni diplomatice, însoțesc delegațiile oficiale, se află temporar la vînațoare sau la competiții sportive.

Permisul se va elibera pe o perioadă nelimitată. Însă, o dată la 5 ani, se va face vizarea acestuia de către subdiviziunea responsabilă a Ministerului Afacerilor Interne, în cadrul vizării fiind verificate condițiile de autorizare, starea sănătății, condițiile de păstrare a armei la domiciliu, examinarea tehnică periodică a armei.

În prezent, legislația nu limitează numărul de arme pe care le poate deține cetățeanul concomitent. Potrivit proiectului propus, va fi limitat în număr de 8 unități: 2 pistoale sau revolvere, 2 arme lungi cu țeava ghintuită, 4 arme de vînațoare de diferit calibru. La port se permite deținerea asupra sa a unei singure

arme din cele autorizate. Pentru armele de vânătoare se prevede autorizarea de deținere a acestora la domiciliu cu drept de port și folosire doar pe terenurile de vânătoare, pentru care a fost autorizat vînatul.

Proiectul introduce noțiunea de „colecționar de arme”, care, deși va avea dreptul de a păstra la domiciliu un număr nelimitat de arme, în privința portului și folosirii armelor va trebui să se conformeze regulilor generale, adică 8 unități de arme. Iar pentru celelalte va avea doar dreptul de deținere la domiciliu.

Printre condițiile, pe care trebuie să le întrunească colecționarul de arme, este stabilit că acesta trebuie să dispună obligatoriu de încăpere conectată la pupitrul centralizat de pază și să obțină atestatul de colecționar.

Proiectul rezervează, în termen de doi ani de la data intrării în vigoare a noii legi, pentru ca actualii posesori de arme să se conformeze prevederilor noi ale legii. În cazul în care cetățeanul deține mai multe unități, are patru posibilități: să se înregistreze în calitate de colecționar, iar armele să le înregistreze ca arme de colecție; să înstrăineze armele; să dezactiveze armele și să le dețină în continuare ca arme de panoplie și să le predea organului de poliție pentru nimicire.

Totodată, la necesitate, colecționarul de arme poate solicita substituirea permisului de deținere cu un permis cu dreptul de port al unei arme de aceeași categorie din posesia sa.

Proiectul, totodată, interzice portul armelor albe, interzice folosirea armelor care, constructiv, nu corespund standardelor internaționale, armelor deteriorate, defectate, contrafăcute, armele care emit alte obiecte etc.

Cît privește comercializarea armelor. Acest gen de activitate este permis doar de agenții economici care vor întruni condițiile de licențiere, stabilite în proiectul de lege, și vor obține licență pentru acest gen de activitate.

Este important să fie stabilite reguli clare, pe care trebuie să le îndeplinească un agent economic pentru a obține licență pentru importul și comercializarea armelor și munițiilor. Proiectul pe care îl prezentăm stabilește aceste rigori.

Totodată, agenții economici, care vor dispune de licență în domeniu, vor putea importa arme doar cu autorizare de către Ministerul Afacerilor Interne și Comisia interdepartamentală de control asupra exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice.

La import, armele vor fi incluse în Registrul de Stat al Armelor și vor putea fi vîndute numai persoanelor care vor dispune de permis de procurare a armei, eliberat de către Ministerul Afacerilor Interne. În acest sens, proiectul stabilește anumite condiții, care urmează să le întrunească cetățeanul care dorește să-și procure o armă. Registrul de Stat al Armelor va permite monitorizarea centralizată a întregului proces de circulație a armelor pe întreg teritoriul țării.

Pentru asigurarea coerenței cadrului normativ se propune ca legea să intre în vigoare peste 6 luni de la data adoptării, perioadă în care Guvernul va aproba actele normative necesare, punerea în aplicare a legii, inclusiv stabilirea procedurii tehnice, forma și conținutul documentelor emise în condițiile legii, precum și va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

**Domnul Marian Lupu:**

Domnule ministru,

Rog să treceți la concluziile finale, fiindcă e de durată prezentarea dumneavoastră. Dar vreau să atrag atenția că noi proiectul de lege l-am examinat odată și astăzi este o continuare a acesteia, deputații dispun de proiectul de lege. Deci partea de concluzii.

**Domnul Iurie Cheptănar:**

Domnule Președinte,

Vreau să spun că, timp de doi ani de zile, experții au lucrat asupra acestui proiect de lege, practic, a trecut toate etapele de verificare, a fost în presă, pe site-ul Ministerului Afacerilor Interne, au fost întruniri televizate, mese rotunde și Ministerul Afacerilor Interne vine cu propunerea de a fi susținut acest proiect.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

Întrebări, stimați colegi?

Microfonul nr.4.

**Domnul Alexandru Cimbriciuc – Frațiunea PLDM:**

Domnule general,

Vreau să vă mulțumesc și îndeosebi subdiviziunea responsabilă din cadrul Ministerului de Interne, care a muncit asupra acestui proiect, și susțin necesitatea adoptării proiectului menționat, care are menirea stabilirii unei restricții severe, dar, în același timp, justificat, ceea ce ține de control, evidență automată, condițiile de acordare a permisului și procurare, deținere și de port a armei.

Dar aș dori să adresez autorilor acestor legi următoarele propuneri, pentru lectura a doua, ce vizează conținutul articolului 14, care prevede condițiile de păstrare și de port al armei letale și neletale, supuse autorizării. Și anume alineatul (3), litera a) care prevede că: armele pot fi purtate numai de către titularul permisului cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții trebuie să fie asigurată și să nu fie armată.

Luând în considerație existența în circuitul civil a unor arme care ar fi ca pistolul automat CZ 45, CZ 92, unele modele ale pistoalelor de model GLOCK și alte modele caracteristice, pentru care, din uzină, nu se prevede dotarea acestora cu siguranță. Propun suplینirea articolului 14, alineatul (3), litera a) cu următoarele prevederi: armele de foc caracteristice, pentru care, din uzină, nu se prevede dotarea acestora cu siguranță, să fie neîncărcate cu muniții.

Și a doua propunere. Pentru asigurarea unui contor mai profesionist în ceea ce ține de licențiere, propun ca în articolul 55, alineatul (2), care prevede următoarele: armurierii pot efectua operațiuni cu arme și muniții în bază de licență, eliberată în modul stabilit. Cuvintele „în modul stabilit” să fie înlocuite cu cuvintele „de organul competent din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Pentru lectura a doua, da. Ambele propuneri sînt pentru lectura a doua.  
Microfonul nr.4.

**Domnul Valeriu Ghilețchi – Frațiunea PLDM:**

Stimate domnule viceministru,

Avînd în vedere că, în ultima vreme, am fost martori a cîtorva cazuri de folosire a armei cu urmări fatale, în societate, probabil, s-a creat o anumită teamă vizavi de dreptul de portarmă.

Întrebarea mea este următoarea: acest proiect de lege, pe care îl prezentați astăzi, care urmează să devină lege, din cîte am înțeles, el va îmbunătăți regimul de monitorizare, de folosire, de păstrare a armelor, puteți încă o dată să dați asigurări că această lege va aduce această îmbunătățire și, pe viitor, posibil, vom exclude cazuri de folosire a armei, care duc la aceste urmări fatale? Ca să eliminăm această teamă care, poate, într-un mod, eu știu, nefondat, s-a creat în societate astăzi. Puteți să ne dați aceste asigurări, avînd în vedere această lege pe care o adoptăm?

**Domnul Iurie Cheptănar:**

Domnule deputat,

Vă raportează că toate măsurile stipulate în această lege sînt pentru fortificarea controlului asupra introducerii în țară, respectiv, procurării, vînzării, păstrării și utilizării armelor de foc. Și respectivul control anume va duce la îmbunătățirea tuturor măsurilor, pentru a menține ordinea publică în societatea noastră.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

Bine. Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr.5.

**Domnul Valeriu Munteanu – Frațiunea PL:**

Domnule ministru,

O singură întrebare. În articolul 12 ne vorbiți despre cantitatea de arme care poate fi acordată, deținută de către deținătorii de arme și limitați această cantitate. Pentru că, anterior, pînă la adoptarea acestei legi, exista un vid și, respectiv, au fost mai multe cazuri cînd anumiți cetățeni din Republica Moldova dețineau 10 – 20 sau 100 de arme nejustificat. Acum ne spuneți că aceștia vor putea deține dacă ei se înregistrează, și ați spus și în luare dumneavoastră de cuvînt, ca și colecționari de arme.

Nu am găsit nicăieri în lege modul în care certificați acest lucru, modul în care cineva ... sau să fie clar pentru toată lumea cine este deținătorul obișnuit de arme și cine este un colecționar de arme. Tot dumneavoastră, tot Ministerul de Interne va face acest lucru? Și care este modalitatea foarte exactă?

**Domnul Iurie Cheptănar:**

Înseamnă că, în prevederile legii, este stipulat concret, adică acest fapt. Ceea ce ține de deținător. Într-adevăr, noi ne-am străduit să analizăm situația și din țările vecine, adică din România, din Estonia, din Rusia, din Ucraina. Totuși noi am socotit ca să limităm, în primul rând, armele cu țeava ...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Noi sîntem de acord. Ideea era: cum certifică cineva calitatea lui de colecționar? Și unde în lege este prevăzut așa ceva?

Pentru că faceți această distincție, doar aici ați pomenit despre această noțiune „colecționar de arme”, ați spus că trebuie să se înregistreze, în luarea dumneavoastră de cuvînt. Și vreau să văd: unde se găsește acest lucru în lege sau în alte acte?

**Domnul Iurie Cheptănar:**

După ce va fi adoptată legea, modul și mecanismul va fi stipulat printr-o hotărîre de Guvern.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Deci considerați că actele subsecvente vor fi suficiente în acest sens și nu este nevoie ca acest lucru la lectura a doua? Poate, dacă se mai muncește pentru lectura a doua, reușim să facem acest lucru în lege, pentru ca să nu existe echivocuri.

**Domnul Marian Lupu:**

Aveți posibilitatea să discutați oricum în comisie ...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Evident, eu vreau să fie înregistrată ca și propunere și pentru lectura a doua să fie examinat acest lucru.

**Domnul Marian Lupu:**

Da.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Mulțumesc.

**Domnul Iurie Cheptănar:**

Am înțeles. Dar în lectura a doua cred că noi vedem situația ...

**Domnul Marian Lupu:**

De acord.

**Domnul Iurie Cheptănar:**

... la acest proiect.

**Domnul Marian Lupu:**

Domnule ministru,

Vă mulțumesc.

Rog să luați loc.

Rog comisia.

**Domnul Alexandru Stoianoglo – Frațiunea PLDM:**

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă și relatează următoarele. Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, în corespundere cu articolul 73 din Constituție. Necesitatea elaborării proiectului nominalizat vizează reglementarea relațiilor sociale și raporturilor juridice din domeniul armelor cu destinație civilă prin eficientizarea activității de supraveghere asupra operațiunilor cu arme și muniții, realizarea măsurilor de evidență și control, consolidarea unui sistem de evidență unică, asigurarea ordinii și securității publice, cât și apărarea drepturilor și intereselor legitime ale statului și ale cetățenilor.

Totodată, ținem să menționăm că proiectul de lege este ajustat la cerințele Convenției europene cu privire la controlul adăugării și deținerii armelor de foc de către particulari, ratificată prin Legea din 20 decembrie 2002.

Proiectul prenotat a fost examinat la ședința plenară din 01.12.2011, la care s-a decis remiterea acestuia în comisie din motivul necesității determinării aferent fortificării reglementării regimului circulației armelor și munițiilor cu destinație civile.

La ședința din 14 martie 2012, comisia a decis să propună plenului Parlamentului aprobarea proiectului cu referință în primă lectură, cu fortificarea reglementării regimului circulației armelor și munițiilor cu destinație civilă.

Pe marginea proiectului de lege s-au expus comisiile permanente și Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului. Un șir de propuneri și modificări, și completări au parvenit și din partea societății civile, care vor fi luate în considerare la definitivarea proiectului.

În contextul celor relatate, comisia propune proiectul de Lege privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă pentru aprobare în primă lectură.

**Domnul Marian Lupu:**

Văd că întrebări nu sînt. Toate au fost adresate autorului.

Domnule președinte al comisiei.

Vă mulțumesc.

**Domnul Alexandru Stoianoglo:**

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Vor urma luările de cuvânt. Înainte de a invita cei doi dintre colegii noștri, care s-au înscris pentru această parte a exercițiului, vreau să fac o scurtă remarcă, poate este mai mult de ordin tehnic. Toți acei care sînt invitați la ședințele plenului Parlamentului în calitate de raportori sau echipe de experți, prezenți în sectorul guvernamental, în Parlament se vine într-o ținută strict determinată: costum și cravată, fără excepții. Cred că mesajul a trecut și rog, Secretariatul, să asigurați informarea tuturor instituțiilor, pentru a nu se admite abateri de la această ținută.

Primul coleg, care s-a înscris pentru luare de cuvânt, domnul Ioniță. Vă rog. El are o scuză că e în cămașă cu mîneacă scurtă.

**Domnul Veaceslav Ioniță – Frațiunea PLDM:**

Domnule Președinte,

Exact, după ce ați făcut remarcă asta, voi fi doar în costum, chiar dacă va fi 40 de grade afară.

Stimați colegi,

Proiectul de lege, care se examinează, ține de un domeniu cu obiecte de riscuri sporit și necesită, într-adevăr, o reglementare specială.

Noi deseori vorbim despre armele care se află în posesia cetățenilor și vorbim despre armele legale. Însă, pe lângă cele 55 mii de arme, aflate în posesia cetățenilor și persoanelor juridice private, mai avem exact atîtea arme aflate în cadrul instituțiilor publice. De asemenea, nu se cunoaște exact numărul de arme ilegale, care se află în Republica Moldova, și acest domeniu are o atenție sporită în majoritatea țărilor.

Chiar dacă în Republica Moldova, și aici s-a făcut multă speculație pe marginea acestui proiect de lege, cu regret, avem cazuri de omor, însă, trebuie să spunem că cu arme doar 5% se efectuează, restul, oamenii noștri, găsesc alte instrumente. De aceea, acest proiect de lege nu vizează atît omorurile care au loc în societate, cît reglementarea strictă ca chiar și aceste 5 cazuri să fie anulate la maxim posibil, celelalte 95, prin alte legi, tot să fie diminuate.

Trebuie aici să menționez că majoritatea infracțiunilor, care se efectuează cu arme, țin, de fapt, de lucruri cum ar fi: amenințările, vătămările, furturile și alte lucruri. Mai mult ca atît, din toate infracțiunile efectuate cu arme majoritatea sînt cu armele deținute ilegal.

Dar acest proiect de lege vine, în primul rînd, să rezolve problemele care există, într-adevăr, posibile violențe cu arme. Și cel mai important este că, de fapt, statul își schimbă funcția lui și el de la agent economic trece la o funcție proprie unui stat modern și anume la funcția de regulator sau cel care reglementează, monitorizează și controlează o piață atît de specifică. Asta este cea mai mare novație a legii. Statul nu este un agent economic, nu este funcția lui de bază de a fi agent economic, dar funcția de bază este anume de reglementare.

Și aici sînt cîteva probleme-cheie care trebuie și sînt rezolvate prin această lege. Prima. Pentru ca, într-adevăr, să asigure o bună funcționalitate a sistemului este necesar un management la frontieră. Altfel spus, statul trebuie să garanteze și, prin această lege, garantează că tot ce ține de importul, exportul și, cel mai



important, stocul de arme în Republica Moldova este sub o monitorizare permanentă.

Al doilea lucru foarte important este fortificarea capacității, în acest caz, a poliției. Dacă noi nu putem garanta, armele sînt un produs specific, ele, spre deosebire de alte tipuri de produse, sînt, practic, unicul lucru, produs în Republica Moldova la care, pe tot parcursul, din momentul în care ai trecut în posesia lui pînă la scoaterea din circuit, este sub monitorizare permanentă.

Și aici, spre deosebire de alte domenii, ai nevoie de o capacitate puternică a serviciului responsabil de acest domeniu, cum este poliția, care să asigure controlul permanent al armelor, indiferent de locul aflării lor sau la domiciliul persoanei fizice, sau la domiciliul persoanei juridice. Mai mult ca atît, trebuie să existe mecanisme concrete de scoatere din circuit.

Și, astăzi, nu s-a raportat, dar, cel puțin, din nota informativă știm că, anual, se reușește legal scoaterea din circuit a unui număr impunător de arme. Deoarece, ele, într-adevăr, sînt cele care rezolvă problema lor pînă în momentul în care au fost scoase din circuit.

Următorul lucru, care este necesar să menționăm aici, este fortificarea capacității justiției sau capacitatea de a pedepsi utilizarea ilegală sau utilizarea frauduloasă a armelor. Și aici atît pedeapsa, cît și capacitatea de a efectua această pedeapsă.

Un lucru important este contabilizarea armelor. Sau în ce măsură cadrul legislativ este permisiv în momentul în care omul să intre în proprietate, în posesia acestei arme?

Și în ce măsură noi ne racordăm la Constituția Republicii Moldova, care spune foarte clar că capacitatea unui agent de a presta un serviciu ține nu de forma de proprietate, dar de responsabilitatea lui în fața legii.

Or, exact această lege vine să aducă în concordanță cu Constituția, statul este regulator. Iar deja cine va presta serviciul ține de capacitatea lui de a presta serviciul, dar nu de faptul dacă este întreprindere de stat sau este întreprindere privată.

Și aici două probleme asupra cărora trebuie să atenționăm pentru lectura a doua. În toată lumea, armele au două dimensiuni clare. Prima este teritorial, altfel spus: utilizarea violentă a armelor se face, din păcate, strict mai mult în zona urbană, decît în zona rurală.

Și al doua, au un caracter de vîrstă. Și aici este extrem de important să spunem exact vîrsta de la care persoana poate fi în posesia armei.

Și, în sfîrșit, un lucru extrem de important, pe care această lege vine să-l rezolve, pe lîngă persoanele private... Ceea ce trebuie de menționat că noi avem instituții publice, care dețin circa 55 de mii de arme, organele de forță, toate tipurile de organe de forță. Și avem agenți economici privați care dețin arme. Și aici este extrem de important modul cum ei operează cu aceste arme.

În acest context, vreau să spun, să salut intenția Guvernului, în primul rînd, de a moderniza sistemul de reglementare, de a-și lua funcțiile proprii care sînt, și anume de reglementare profundă, și nu de operare pe piață.

Și sperăm că cu această lege, în Republica Moldova, cazurile care sînt totuși de utilizare abuzivă a armelor, chiar dacă nu duc la deces, vor fi minimalizate și vom avea o piață civilizată. Este așa cum se întîmplă în toată lumea.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Și a doua luare de cuvînt, domnul Butmalai.

**Domnul Ion Butmalai – Frațiunea PLDM:**

Domnule Președinte al Parlamentului,

Onorat Parlament,

Doamnelor și domnilor deputați,

Onorată asistență,

Ministerul Afacerilor Interne, bazîndu-se pe analiza situației operative create, inclusiv pe cazurile odioase din ultima perioadă, prin proiectul de lege nr. 1582, înaintat de Guvernul Republicii Moldova, pledează pentru introducerea unui șir de restricții, care, în viziunea lor, vor diminua considerabil accidentele și infrațiunile cu arme și muniții, cu destinație civilă.

Numărul impunător de arme, deținute atît legal, cît și ilegal, de cetățenii Republicii Moldova, precum și crimele săvîrșite cu aceste arme, este rezultatul unei politici inutile, duse de către conducerea comunistă a Ministerului Afacerilor Interne, pe parcursul multor ani, în frunte cu generalul Papuc și Botnari.

Reiterînd cele expuse, făcînd o scurtă analiză a modului de supraveghere a armelor, din ultimii ani, o să constatăm mai multe încălcări. Peste 10 milioane de lei percepuți prin diferite taxe ilegale de la solicitanții și deținătorii de arme cu destinație civilă. Chiar dacă Cadastrul de arme prevede interdicția circuitului armelor neincluse în el, Cadastrul așa și nu a fost publicat, conform cerințelor legislației, fiind lăsat baltă de fostul Departament de Standardizare și Metrologie. Iar conducerea Ministrului Afacerilor Interne, responsabilă de regimul armelor, pe perioada anilor 2000-2009, s-a făcut ”moartă în păpușoi”, aducînd mari prejudicii securității statului, Republica Moldova.

Deși este interzisă înregistrarea armelor scurte, cu calibrul mai mare de 9 mm și a oricărei arme care trage cu rafale, pe perioada conducerii comuniste au fost făcute excepții pentru mai multe persoane VIP, printre care Adrian Nichifor cu 120 de arme, care deja stă după gratii, Vladimir Voronin cu 109 arme, care încă mai mărșăluiește pe bulevardul Ștefan cel Mare, și mulți alții, trînbiînd că sînt patrioți ai țării.

Astfel, crimele răsunătoare de azi nu sînt altceva decît ecoul guvernării comuniste, iar încercările disperate de a atrage la răspundere criminalii, prețiși colecționari de arme, de genul celor ca Adrian Nichifor, sînt zădărnice de către prietenii de copilărie ai acestora de prin Procuratură, judecătorii, Ministerul Afacerilor Interne și alte instituții de stat, abilitate cu obligațiunile respective.

Stimați deputați,

Acest proiect de lege a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne, în concordanță cu Convenția Europeană cu privire la controlul achiziționării și

deținerii armelor de foc de către particulari și cu directiva Uniunii Europene, din 18 iunie 1991, privind controlul achiziționării și deținerii de arme, prin care sînt determinate categoriile de arme și regimul lor.

Proiectul prezentat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova conține un șir de prevederi și restricții noi, ce țin de procurarea, transportarea, transferarea și utilizarea armelor și munițiilor, care, pe lîngă faptul că vor înăspri condițiile de eliberare a licențelor de comercializare și a permisiunilor de deținere a armelor, vor permite o evidență mai strictă a unităților de arme, precum și a posesorilor lor.

Astfel, a fost stabilit un șir de noțiuni noi, prin a căror utilizare cărora este interzisă punerea în circuit a armelor, care au aparența unor arme militare automate, a sistemelor de ochire pe timp de noapte sau a dispozitivelor pentru diminuarea sunetului, care, de obicei, nu sînt folosite cu scopul autoapărării.

O altă noutate a proiectului este faptul că permisul de procurare a armelor va fi eliberat doar persoanelor care au atins vîrsta de 21 de ani, și nu 18 ani, cum prevedea legea actuală, care permite aproape fiecărui licean să dețină legal o armă.

Proiectul mai prevede obligativitatea absolvirii unui curs de instruire de mînuire a armei pentru doritorii de a posedea o armă. Și nu este clar cum a putut lipsi această prevedere în legislația actuală, în condițiile în care utilizarea incorectă a armelor poate avea un efect letal atît pentru posesor, cît și pentru alți cetățeni din preajma lor.

Nu putem pune la îndoială importanța unei baze de date comune a deținătorilor de arme, precum și a armelor acestora. Doar din cauza unei evidențe riguroase, s-a permis identificarea făptașilor crimelor din ultima perioadă. Iar prin crearea sistemului informațional automatizat, Registrul de Stat al armelor, această lege va permite colaboratorilor organelor de ordine descoperirea mai rapidă a infracțiunilor cu utilizarea armelor.

Un alt lucru important este faptul că posesorii de arme vor fi mult mai atenți la utilizarea ei, știind că orice acțiune ilegală va putea fi ușor demascată.

Intenția Guvernului Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne și al acestui proiect de lege, de a promova cu siguranță este una mobilă și demnă de a fi susținută.

Din acest motiv, vă solicit, mărilor dumneavoastră stimați deputați, să votăm acest proiect de lege, pentru a demonstra cetățenilor că conducerea de vîrf a Republicii Moldova le poartă grija și le creează un mediu de trai sigur. Pentru că doar prin legi funcționale și actuale vom putea înlătura birocrăția și, respectiv, comerțul tenebru cu arme și încălcările grave ale legislației în vigoare din Republica Moldova.

Vă mulțumesc pentru atenție. *(Aplauze.)*

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Proiectul nr. 1582. Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură rog să voteze.

Majoritatea.

Vă mulțumesc.  
Proiectul este aprobat în primă lectură.  
Doar de procedură.  
Microfonul nr. 5.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Domnule Președinte,  
Frațiunea Partidului Liberal solicită să uzați de prevederile articolului 46 alineatul (3) din Regulamentul Parlamentului, care vă permite să modificați și să completați ordinea de zi și să introducem în ordinea de zi de astăzi a Parlamentului proiectul de Hotărâre nr. 962 privind declararea zilei de 16 mai 2012 zi de doliu.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc pentru această propunere. Deci vreau, de fapt, și pe motiv de norme de politețe, eu aș fi putut, pe de o parte, să trec cu vederea această propunere, însă n-ar fi fost frumos, pe de o parte.

Pe de altă parte, vreau să vă exprim poziția mea, fiindcă, într-adevăr, depinde de mine, în calitate de Președinte al ședinței și de Președinte al Parlamentului.

Stimați colegi,

Cu tot respectul, dar și pe motive de convingeri, nu voi veni cu această propunere.

Continuăm. Eu propun să continuăm cu două proiecte: nr. 2232 și nr. 627.

Cu atât mai mult, stimați colegi, eu am uitat să vă spun o chestie, același Regulament scrie foarte clar că toate propunerile pentru amendarea ordinii de zi se fac doar la începutul ședinței.

Microfonul nr. 5.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Mulțumesc foarte mult pentru atitudinea dumneavoastră, domnule Președinte.

În această situație, Frațiunea Partidului Liberal solicită o pauză regulamentară, pentru un sfert de oră, să discutăm pe marginea acestui proiect de hotărâre.

Mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Bine. Aici, conform Regulamentului, sînt obligat să satisfac solicitarea pentru această pauză de un sfert de oră.

Deci, stimați colegi, revenim în cadrul ședinței plenului. La cît sîntem? 33. La fără 10 minute 12.00.

**P A U Z Ă**

\*

\* \* \*

## DUPĂ PAUZĂ

### **Domnul Marian Lupu:**

Rog să vă ocupați locurile. Continuăm ședința.

Rog atenție, stimați colegi. Deci în cadrul acestei pauze, la solicitarea colegilor de la Partidul Liberal, am pus în discuție, de fapt, aspectul care vizează substanța acestui proiect nr. 962.

N-o să continuăm discuțiile aici, cel puțin acum. Voi face referință doar la aspectele procedurale.

Articolul 46, alineatul (3), într-adevăr, oferă această posibilitate a Președintelui ședinței de a supune votului propunerea înaintată din partea unui grup politic parlamentar referitor la un subiect, ca supliment la ordinea de zi.

În aceste condiții, eu gândesc că ar fi cel mai democratic și cel mai corect și etic, într-adevăr, să facem uz de prevederile articolului 46, (3) din Regulament și, în acest context, voi supune votului dumneavoastră includerea proiectului Hotărârii Parlamentului nr. 962, la propunerea Frațiunii Partidului Liberal.

Cine este pentru această propunere rog să voteze.

Numărătorii, rog să fie anunțate, să fie anunțat rezultatul. Sectorul nr. 2, eu văd zero voturi.

Sectorul nr. 3? (*Rumoare în sală.*) Un vot. Sectorul nr. 2 – un vot.

Sectorul nr. 3? (*Rumoare în sală.*)

...liniște, vă rog. Oferiți posibilitatea numărătorului să constate rezultatele finale.

### **N u m ă r ă t o r i i:**

Am numărat pînă acum 23 de voturi.

### **Domnul Marian Lupu:**

– 23. Și un vot sectorul nr. 2.

24 de voturi, ceea ce este insuficient pentru a constata că această propunere a fost acceptată de plenul Parlamentului.

Propunerea nu a fost susținută de plen.

Microfonul nr. 5.

Domnule Hadârcă, vă rog.

### **Domnul Ion Hadârcă:**

Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Vreau să-mi exprim profundul regret și pentru procedura cum a derulat toată această inițiativă, susținerea acestei inițiative și, în genere, pentru atitudinea care a fost luată față de intenția de a consemna, de a comemora un moment istoric peste care noi, orice am spune, nu putem trece.

A ne face indiferenți, a ne face morți în păpușoi în asemenea situații, mie mi se pare că este o chestiune de lașitate și de lipsă de demnitate.

Fracțiunea Partidului Liberal a discutat această inițiativă și a venit cu ea nu pentru a face capital politic, cum încearcă unii s-o trateze, sau prin a-și face piar. Că nu e vorba de piar aici, este vorba de un adevăr istoric față de care noi nu putem trece.

Sînt unul dintre acei care a fost la temelie și am votat Declarația de Independență a acestui stat și votarea acelei Declarații de Independență a fost precedată de o mare mișcare națională, de o Adunare Națională, de circa un milion de oameni, care au solicitat, expres, lichidarea petelor albe din istorie și proclamarea adevărului istoric, calea spre independență și suveranitate, și aceste adevăruri, inclusiv momentul de o mie opt sute, al anului 1812, este fixat în Declarația de Independență, domnule Dodon, și sînteți un profitor al acelor evenimente și al proclamării independenței statului Republica Moldova.

Și nu numai așa încît eu îmi exprim nu numai regretul, dar și deziluzia și consternarea că am ajuns, după 22 de ani de independență, să ne manifestăm mai mult lașitatea decît curajul de a privi adevărul în față și de a rosti aceste adevăruri, pentru că asta solicităm noi, de a rosti aceste adevăruri.

Nu este o declarație de, eu știu, de rupere a unor relații diplomatice. Nu este o declarație care ar putea să aducă prejudicii. Lucrurile acestea sînt discutate de istorici, sînt discutate de savanți și noi am fi preferat să trecem foarte lin și foarte calm peste acest moment, să adoptăm hotărîrea Parlamentului și să exprimăm prin aceasta o atitudine față de ceea ce s-a întîmplat. Că a fost ruptă în două Moldova istorică.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimate coleg...

**Domnul Ion Hadârcă:**

Și nu ține aici nici de declarații de unionism, nici de separatism, nici de altfel de declarații și de intenții, și de tratări, cum se presupun aici.

**Domnul Marian Lupu:**

Regulamentul, vă rog.

**Domnul Ion Hadârcă:**

Și nu este, repet încă o dată, nu este o chestiune că, așa cum se interpretează lucrurile, Partidul Liberal a dorit aici să-și facă imagini.

Nu. Dimpotrivă, noi am crezut că colegii noștri din Alianță vor găsi înțelegere și susținere în declarația acestei idei și am solicitat, într-adevăr, lucrul acesta să se întîmple în Parlament.

Era normal, domnule Președinte, să fie convocat și Biroul și să fie discutate lucrurile acestea ceva mai în detalii, poate găsim un numitor comun.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimate...

**Domnul Ion Hadârcă:**

Repet încă o dată și rămân încă o dată consternat pentru ceea ce se întâmplă. Mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Bine. Eu rog să ținem cont de faptul că mai avem încă câteva subiecte pe ordinea de zi. Doar o foarte scurtă remarcă. Rog să țineți cont de faptul că Biroul permanent niciodată nu a fost abilitat cu funcția să discute substanța proiectelor. Niciodată.

Asta revine fracțiunilor și, în cazul nostru, ultima instanță este Alianța și Consiliul ei. Biroul permanent decide doar asupra accesibilității proiectelor, din punct de vedere procedural, în ședința plenului Parlamentului. Asta-i tot.

Domnule Dodon,

Fiindcă ați fost vizat, aveți două minute maxim pentru replică.

Microfonul nr. 3.

**Domnul Igor Dodon:**

Eu vă mulțumesc, domnule Președinte.

Aș vrea, în primul rând, să mulțumesc colegilor care nu au susținut această inițiativă, colegilor care au dat dovadă de maturitate politică și nu s-au dat la șantajul de tipul Ghimpu și la alte șantaje care ați fost supuși pe parcursul ultimilor 3 ani.

Stimați colegi,

Trebuie să spunem foarte clar că acești 200 de ani au fost 200 de ani benefici pentru Republica Moldova. Au fost stabilite relații istorice importante cu Federația Rusă și, în opinia noastră, categoric, astfel de idei cu care vin unele extreme politice, nu pot fi susținute.

Și vreau să vă mai spun ceva. Liniște în actul de guvernare, în Republica Moldova, la Chișinău va fi atunci când extremele politice atît din stînga, cît și din dreapta vor fi în afara actului de guvernare.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 5.

**Domnul Mihai Ghimpu:**

Da, domnule Președinte,

Stimați colegi,

Am impresia că noi continuăm să fim ocupați și nicidecum nu sîntem un stat independent, cînd auzi ce vorbesc aleșii poporului.

Doi. Totuși spuneți oamenilor, dacă sînteți mari patrioți, ce-a fost în 1812, ocupație sau eliberare? (*Rumoare în sală.*)

Отношение, господин Бин Ладен, pardon, Don Laden, мы знаем какие были. Dacă nu cunoști, citește istoria, că am ajuns în perioada țaristă să n-avem școli cu predare în limba maternă. Biserică ... Știi de asta, dumneata, ori nu știi?

Școli pe acest pământ nu erau în limba maternă în perioada Rusiei țariste și dacă nu venea revoluția lui bunelul tău, Lenin, nu rămânea sămânță și nu mai aveai tu azi moldoveni.md.

Nu-i mai dați cuvântul, că asta-i dreptul la replică.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

**Domnul Marian Lupu:**

Așa, stimați colegi...

Ce-i domnul... Haideti așa. (*Rumoare în sală.*) Nu, nu, nu, chiar în acest caz domnul Ghimpu a ieșit la microfon după ce i-ați pronunțat numele. Eu de câte ori v-am spus: fiți mai inteligenți oleacă. Spuneți ceva, nu neapărat să pronunțați numele sau denumirea partidului sau fracțiunii și atunci e altă chestie regulamentară.

Eu am o rugămintă. Aici, la acest subiect stopăm. Mai avem două-trei subiecte importante, pe care trebuie să le adoptăm. Pofțim, tribuna o să vă fie la dispoziția dumneavoastră. Regulamentar, declarații, frumușel. Ne-am înțeles.

Mersi.

Proiectul de Lege nr. 2232 privind modificarea anexei la Legea pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului. Proiectul prezentat de către Guvern.

Domnule viceministru,

Vă rog.

De procedură.

Microfonul nr. 3.

**Domnul Valeriu Guma – Frațiunea PDM:**

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Noi am discutat cu colegii deputați în fracțiune și cu alții, din altă fracțiune, inclusiv cu domnul președinte al Comisiei economie, buget și finanțe.

Având în vedere că acest proiect, pe de o parte, ține de reglementarea problemelor funciare, dar nu mai puțin a problemelor economice.

Ca să avem o distinctă cunoaștere a acestui proiect, este necesar să înțelegem partea lui economică, business, să spunem așa, afacerea asta care va fi desfășurată.

Ca principiu, noi înțelegem că această problemă trebuie soluționată și sîntem de acord ca să creăm niște condiții favorabile, dar rugămintea noastră este ca Comisia noastră, economie, buget și finanțe, din care fac parte și eu, ca secretar, să fie coraportor la acest proiect de lege.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Să clarificăm niște lucruri. Eu îmi aduc aminte că acest proiect face parte din lista celor care au fost discutate la ultima ședință a Consiliului Alianței. Cel puțin, la nivelul liderilor celor 3 partide, s-a ajuns la înțelegerea că se votează. Parcă asta țin eu minte. Dacă greșesc, vă rog să-mi spuneți.

Microfonul nr. 5.



**Domnul Valeriu Munteanu:**

Nu este adevărat. Frațiunea Partidului Liberal Democrat a zis că ei, ca și autori, care au propus acest proiect, ei singuri au nevoie de ceva timp să se clarifice cu acest proiect.

**Domnul Marian Lupu:**

*(Rumoare în sală.)* Comisia economie... Domnule Streleț, să decidem ce facem cu acest proiect. Coraport. Atunci oferim timpul suplimentar. Da?

Domnule viceministru,

Scuzele de rigoare. Dar eu aș ruga o chestie, nu știu cum s-o spun mai bine, fiindcă nu știu cum dumneavoastră, dar eu încep să mă satur de asemenea situații și să mă satur rău de tot.

De ce ideea aceasta apare abia aatăzi, în Sala plenului Parlamentului?

Dacă membrii Comisiei economie, buget și finanțe sînteți atît de bravi și aveți dreptate, de ce nu apare această idee pînă la ședința Biroului permanent? Eu vă rog foarte mult, noi dacă o să continuăm în felul acesta, acesta nu-i fel, acesta deja-i hal, și noi ne-am înțeles și la Biroului permanent că schimbăm și modalitatea noastră de autoorganizare la nivel de comisie, la nivel de deputați, la nivel de grupuri de lucru.

Deci nr. 2232 îl mișcăm pentru ordinea de zi 17-25, ca să fie aprobat și va fi prezentat odată cu prezentarea coraportului Comisiei economie, buget și finanțe.

Proiectul de Lege nr. 627 pentru modificarea și completarea Codului contravențional. Inițiativa unui grup de deputați.

Prezintă domnul Știrbate. Vă rog.

**Domnul Petru Știrbate – Frațiunea PLDM:**

Domnule Președinte,

Domnilor și doamnelor deputați,

Am ieșit în fața dumneavoastră împreună cu colegii mei de Frațiune: Zaporojan, Grișciuc, Vacarciuc, Furdui, Chiorescu, ca să vă propun proiectul de Lege nr. 627, care are drept scop perfecționarea cadrului legal ca urmare a recentelor tendințe de a deposeda cetățenii de resurse financiare prin modalități frauduloase, și anume prin așa-numită schemă piramidală de cîștiguri, existînd riscuri mari de pierderi financiare considerabile.

Piramida financiară este un sistem financiar extrem de instabil, în care plățile curente pentru depunere se fac în baza noilor recruți sau a noilor deponenți care participă la acest sistem.

Acest sistem poartă denumirea de piramidă, deoarece proporția sau mărimea persoanelor care intră în acest joc este una geometrică și sistemul devine instabil din considerentul că numărul de persoane care participă în acest joc nu este infinit și mijloacele depuse nu sînt infinite, astfel acesta avînd posibilitatea de a exista doar pînă la un moment în care nu se mai poate susține pentru că nu mai are din ce să returneze cîștigurile.

În acel moment, sistemul se prăbușește și majoritatea investitorilor se află în imposibilitate de a-și recupera investițiile. Piramidele financiare sînt constituite în așa mod, încît au de cîștigat doar primii deponenți, însă se află și ei în zona de risc.

Este o formă de escrocherie și, cu toate că acest fapt s-a mediatizat foarte mult, intens, unele persoane continuă și investesc banii, riscînd sume importante de bani.

Aici, uitați-vă, în față am un anunț difuzat pentru toți cetățenii în lădițele poștale, cît și la răscruce de drumuri, care cheamă populația pentru a depune bani la așa scheme piramidale.

În anii '90, în spațiul CSI, inclusiv în Republica Moldova, au operat circa 2 mii de piramide financiare. Aici putem da exemplul „Caritas”, „Gerald” România, „Intercapital” Moldova.

Cea mai cunoscută a fost „MMM”, lansată în '89. În februarie '94 au fost lansate în vînzare liberă primele acțiuni „MMM” cu un preț nominal de 1000 de ruble. Valoarea lor a crescut vertiginos și în jumătate de an s-a majorat de 127 de ori. Numărul participanților la joc a urcat la circa 15 milioane de persoane, iar banii acumulați erau stocați în 15 camere.

Potrivit presei, Serghei Mavrodin și acoliții săi au ajuns să acumuleze circa 50 milioane de dolari pe zi doar în capitala rusă. În 4 august '94, afaceristul a fost arestat după un asalt al trupei speciale asupra sediului său la Moscova.

Milioane de ruși au rămas fără bani, iar 50 de persoane s-au sinucis. Mavrodin a fost încarcerat doar peste 9 ani de zile.

Legislația actuală a Republicii Moldova prevede o serie de măsuri care ar putea fi aplicate în cazul survenirii efectelor nefaste ale unei scheme piramidale căzînd sub incidența cărorva articole: 241 Cod penal – practicarea ilegală a activității de întreprinzător și 243 Cod penal – spălarea banilor. De asemenea, aceste acțiuni cad sub incidența articolului 190 Cod penal – escrocherie și 191 Cod penal – delapidarea averilor străine, care sînt infracțiuni patrimoniale.

Însă nu întotdeauna acestea sînt în măsură să repună în drepturi persoanele vătămate, cît și să preîntîmpine creșterea geometrică a valorii.

Astfel, se propune completarea Codului contravențional cu un nou articol în capitolul 15 – contravenții ce afectează activitatea de întreprinzător, fiscalitatea, activitatea vamală și a valorilor mobiliare.

În noul articol sub numărul 26<sup>1</sup>, intitulat „Organizarea de scheme de tip piramidal”, se definește clar componenta contravenției respective și se stabilește sancțiuni pentru persoanele care organizează sau desfășoară o schemă de tip piramidal. Se propune ca contravenția să fie examinată de către organele afacerilor interne.

De menționat că prevederile similare sînt cuprinse și în legislația altor țări, cum ar fi: România, Ungaria și alte țări UE.

Statele Unite ale Americii a fost prima care a reglementat acest tip de fapte ilegale în legislația sa.

La momentul actual, fiecare dintre state are o nouă... are o normă regulatorie în acest sens.

La etapa actuală de dezvoltare a societății contemporane, asigurarea securității financiare devine o problemă de o importanță fundamentală pentru buna funcționare a economiei statului și a încrederii populației.

În acest... și este de datoria Parlamentului să adopte reglementări care apar... care apără din start interesele cetățenilor de intențiile meschine, capabile să le prejudicieze grav starea financiară.

Propun susținerea acestui proiect de lege de către Legislativ.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări?

Microfonul nr . 4.

**Domnul Veaceslav Ioniță:**

Domnule deputat,

Întru totul susțin intenția dumneavoastră, dar noi am avut un proiect de lege care condamnă o faptă, după mine, mai puțin gravă, cum ar fi operarea sau manipularea cu termenul de expirare a produselor și tot era o pedeapsă de la 100 la 200 de unități convenționale.

Și, în cazul acela, noi am examinat și am găsit o soluție ca să fie pedeapsa comăsurabilă cu fapta, deci în volumul... în acest caz a fost cu marfa depistată. Dacă un milion de lei, atîta să fie pedeapsa.

Propun pentru lectura a doua, în limitele legii, să căutăm o modalitate ca pedeapsa care va fi, să fie comăsurabilă cu fapta.

Pedeapsa pe care noi o propunem acum este în realitate de circa 2–3 mii de lei, maximum 4 mii de lei, dacă nu greșesc, ceea ce, în opinia mea, absolut deloc nu va descuraja o astfel de escrocherie în Republica Moldova.

Dacă noi acum avem o piramidă, care are vreo 2 mii de oameni în spate deja și suma de bani nu mai știu cît se colectează, noi vorbim de milioane de lei și o pedeapsă de 4 mii de lei. Asta ar fi, să zicem așa, chiar o plăcere pentru dînșii s-o achite.

De aceea, pentru lectura a doua, cu direcția... Comisia juridică să identifice o măsură care să fie comăsurabilă cu fapta efectuată.

**Domnul Petru Știrbate:**

Domnule deputat,

Cad de acord cu dumneavoastră și fac două remarci. Atunci cînd am gîndit ca să venim cu rectificare, cu adaos în Codul contravențional, am ieșit din acele stipulări care sînt în articolul 34. Adică, pentru persoana fizică maximum ce este posibil, deci 150 de unități convenționale și pentru persoana juridică – 500.

Și al doilea. Sînt, iarăși zic, de acord cu dumneavoastră prin faptul că, într-adevăr, pentru așa o escrocherie și, în dependență de „masștab”-ul acestei escrocherii, ar fi cazul să mărim aceste penalități.

Însă, atunci cînd ne-am propus ca să facem acest proiect de lege, noi am vrut mai mult ca să facem în scop profilactic, să prevenim, ca să preîntîmpinăm mai mult cei care se găsesc, în primul rînd persoanele fizice.

Astăzi, noi, când am contactat pe site-urile de internet persoanele care propun acest gen de activități de îmbogățire, toți s-au adevărat a fi persoane fizice și ei răspundeau: noi nu prezentăm nici o organizație juridică, noi sîntem persoane fizice. Veniți la noi, noi vă explicăm.

Deci cu scop mai mult profilactic, preventiv, de a preîntîmpina, am și ieșit cu această propunere legislativă.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 3.

**Domnul Alexandru Stoianoglo:**

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

Cred că proiectul dumneavoastră trebuie să fie susținut. Este o idee binevenită. Și totuși cred că, pentru stabilirea, din punct de vedere juridic, a răspunderii, inclusiv administrativă, trebuie să se prevadă în legislație că activitatea aceasta este ilegală și se interzice. De aceea, pentru lectura a doua propun să introducem careva norme, care prevăd că țara noastră interzice această activitate. Și numai după aceasta putem stabili pedeapsa.

**Domnul Petru Știrbate:**

Sînt de acord cu dumneavoastră, domnule deputat. Și e binevenită și a dumneavoastră propunere, amendamentul pentru lectura a doua.

**Domnul Marian Lupu:**

Pentru lectura a doua.

Microfonul nr. 5.

**Domnul Gheorghe Brega – Frațiunea PL:**

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

La momentul când este vorba despre milioane, sute de mii de lei, depășește de acum Codul contravențional, el cade sub incidența Codului penal. Eu v-aș sfătui să vă sfătuiți cu Direcția juridică de la Parlament, pentru că aici de acum este vorba de Codul penal, nu mai este vorba de Codul contravențional, și să modificați și Codul penal. La momentul când este vorba de acum de sume enorme, acesta este Codul penal.

**Domnul Petru Știrbate:**

Domnule deputat,

Aveți perfectă dreptate. Înainte de a ne așeza pentru a vedea care, cum stau lucrurile, am făcut o interpelare, în urma căreia, vă dau citire ceea ce am obținut și noi.

Deci "La moment, de către Procuratura Generală din Republica Moldova sînt înregistrate materiale pe cazul dat, ce sînt examinate în ordinea articolului 274

al Codului de procedură penală, care este creat un grup împreună cu MAI, SIS, CCEC.”

La fel, în aceeași scrisoare noi am mai remarcat o chestiune: ”În majoritatea cazurilor, transferurile bănești sînt efectuate de persoanele fizice, fiind identificate de două bănci comerciale, prin intermediul cărora membrii acestor rețele obișnuiesc să efectueze transferurile, și anume Banca Comercială ”Eurocreditbank” și Banca Comercială ”Victoriabank”. Aceasta este ... oficială.

**Domnul Gheorghe Brega:**

Domnule deputat.

**Domnul Petru Știrbate:**

Și, întra-adevăr, datorită...

**Domnul Gheorghe Brega:**

Domnule deputat.

**Domnul Pentru Știrbate:**

Datorită volumului sau...

**Domnul Gheorghe Brega:**

Acesta este răspunsul Procuraturii. Și nu are nici o valoare că-i persoană fizică, că-i persoană juridică, la momentul cînd sînt sume enorme de bani, de acum Codul contravențional decade, se include Codul penal. Și trebuie de modificat și Codul penal.

**Domnul Petru Știrbate:**

Remarc. Este deschis un dosar 274 al Codului penal, se lucrează. Noi am spus, inițial, că venim mai mult cu profilactica, mai mult cu prevenirea sau preîntîmpinarea acestui flagel. Deci nu este deja să-l judecăm pentru cîteva milioane cu 150 de unități contravenționale, convenționale.

**Domnul Marian Lupu:**

Și ultima întrebare.

Microfonul nr. 4.

**Domnul Iurie Bolboceanu – Frațiunea PDM:**

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

La titlul articolului 263<sup>1</sup> ”Organizarea de scheme de tip piramidal”, noi nu avem în legislația Republicii Moldova noțiunea de ”piramidă”. Și atunci cădem într-o colizie. Ar trebui cumva... Care este părerea dumneavoastră, ca să modificăm titlul articolului 263, eu știu, ca o variantă ar fi ”Organizarea de scheme de cîștiguri prin fals și abuz”, de exemplu. Aceasta ar fi mai clar decît în varianta care este acum.

**Domnul Petru Știrbate:**

Domnule deputat,

Am mai primit și alte solicitări de la alte comisii, care ar fi, într-adevăr, se uită într-un fel nu atât poate de pe înțelese, fiind pusă denumirea pe care noi am spus-o, care am propus-o.

Tot mai des în uzul nostru este folosit cuvântul ”schemă piramidală” și toți știm, deși în DEX așa ceva noi nu găsim, ce înseamnă ”schemă financiară piramidală”, dar în uz noi toți folosim acesta. Și este cazul să ne deprindem.

Iar dacă, de exemplu, cum propun careva dintre colegi, ”organizarea de structuri cu circuit financiar de câștiguri”, atunci ce fel de structuri, ce fel de circuit? Că o bancă tot este o structură cu circuit financiar. Și atunci cam nu se leagă.

Eu am vrut să fie pe înțelese. Dacă găsim undeva o definiție pe care dumneavoastră o dați cu mai multe argumente, eu sînt de acord să stăm să... poate și e cazul, dar ca să fie...

**Domnul Marian Lupu:**

Pentru lectura a doua.

**Domnul Petru Știrbate:**

Pe înțelese.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Bine. Atunci pentru lectura a doua să ne gândim la o formulă, ca să fie cât mai clară pentru articolul respectiv.

**Domnul Petru Știrbate:**

Sînt de acord. Așteptăm propunerea domnului deputat. Nu insist, dar era pe înțelese.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

Stimate coleg,

Vă mulțumesc la fel.

Rog comisia.

**Domnul Victor Popa – *Fracțiunea PL:***

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Proiectul de Lege nr.627 este elaborat pentru completarea Codului contravențional cu o normă care stabilește drept contravenție crearea structurilor de circuit financiar sau alt timp de circuit cu scopul de a acumula bani de la cetățeni sau de a-i atrage în diferite scheme, în schimbul câștigurilor, dependente de creșterea numărului cetățenilor atrași în aceste circuituri, adică a schemelor de ”tip piramidal”.

Necesitatea introducerii acestei norme este dictată de apariția unor asemenea structuri, prin intermediul cărora cetățenii sînt înșelați și deposezați de sursele sale financiare.

Astfel de reglementări conține și legislația mai multor țări din Uniunea Europeană, Statele Unite fiind prima care a reglementat acest tip de fapte în legislație.

Proiectul a fost avizat favorabil de către comisiile: Securitate națională, apărare și ordine publică; Protecție socială, sănătate și familie; Drepturile omului și relații interetnice; Mediu și schimbări climatice; Agricultură și industrie alimentară.

La rîndul ei, comisia propune ca articolul 263<sup>1</sup> din proiect să fie redenumit. El acum are denumirea ”Organizarea de scheme de tip piramidal”. Însă ”tip piramidal” nu este o expresie juridică și comisia a propus ”Organizarea de structuri cu circuit financiar de cîștiguri”, cu care autorii, care au fost prezenți la ședința comisiei, au fost de acord.

Cu votul majorității membrilor prezenți, Comisia juridică, numiri și imunități propune examinarea proiectului în primă lectură, în ședința în plen a Parlamentului.

Cu această ocazie, vreau să amintesc colegilor, care au vorbit aici, că, conform articolului 65 alineatul (2) din Regulament, deci pot fi propuse în termen de zece zile amendamente, vă rog, în scris, pe care comisia sesizată în fond le va examina.

Deci vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări pentru comisie? Nu sînt, nu văd.

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Înainte de procedura de vot, luări de cuvînt. Domnul Chiorescu.

**Domnul Iurie Chiorescu – *Fracțiunea PLDM:***

Domnule Președinte,

Onorați deputați,

În ceea ce urmează a spune nu mă voi deda la explicații și tălmăciri referitoare la o schemă piramidală. Nu voi insista asupra anumitor formulări. Nu voi aduce multe exemple, nu pentru că le consider lipsite de sens, ci pentru că sînt sigur că toate acestea le cunoașteți suficient, chiar dacă doar din mijloacele de informare în masă.

La momentul actual, schemele frauduloase s-au înmulțit atît de mult și în forme atît de variate, încît uneori sînt greu de identificat. Mai mult ca atît, uneori oamenii, chiar dacă recunosc riscul iminent la care se expun, în speranța unui cîștig rapid și ușor, oricum se expun acestuia.

Exemplul cel mai recent și vădit în acest sens îl prezintă lansarea și activitatea pe teritoriul Republicii Moldova a binecunoscutei piramide ”MMM” de la fondatorii: Mavrodi Serghei, Mavrodi Veaceslav și Melnikova Olga.

În toate materialele publicitare se menționează: atenție, piramidă financiară! Iar acest mesaj în mintea oamenilor este receptat nu ca un pericol, ci, mai curînd, ca un veritabil tentant.

Conform unor date, avem deja mai mult de două mii de concetățeni care s-au lăsat seduși de practica ”îmbrobodirii” în masă a amatorilor de fonduri nerambursabile. Anume cu acest calificativ, preluat de pe Internet, putem denumi aceste scheme piramidale. Din moment ce ei activează fără a fi obținut vreo oricare altă formă de organizare juridică legală prevăzută, nu se supun normelor de impozitare, nu semnează contracte, ci doar colectează sume enorme, promițînd câștiguri fabuloase, toate schemele piramidale, indiferent după cum sînt numite sau practicate, au o caracteristică imperativă, sînt sortite destrămării. Nici un program nu poate recruta noi membri pentru totdeauna. Fiecare schemă piramidală se prăbușește, pentru că nu se poate extinde dincolo de numărul populației.

Atunci cînd sistemul se prăbușește, majoritatea investitorilor care se află, de fapt, la temelia piramidelor sînt în imposibilitate de a-și recupera pierderile.

Problema cea mai mare este că acei de jos sînt, din păcate, și cei mai mulți. În anii '90, în spațiul CSI, inclusiv în Republica Moldova, au circulat circa 2 mii de piramide financiare. După lansarea piramidei financiare ”MMM”, și-au pierdut banii apoximativ 30 de milioane de oameni din Rusia și din fostele republici sovietice.

Paradoxal, însă, dar, pînă la momentul actual, nu avem, nu am avut o normă care să protejeze oamenii de aceste scheme.

Stimați colegi,

Importanța acestui proiect rezidă în instituirea unei norme care ocrotește cetățeanul pînă la producerea prejudiciului material, pînă la momentul în care acesta se va pomeni înșelat, deposedat și în imposibilitatea de a-și recupera pierderile.

Pînă în prezent, existau și există o sumedenie de norme aplicabile doar din momentul producerii prejudiciului și nici una pentru a ocroti, în prealabil, buzunarul oamenilor.

Sînt conștient de faptul că adoptarea unei norme, unei singure norme prohibitive nu va pune capăt acestui fenomen, mai degrabă, această normă odată instituită, va oferi temeiul legal, necesar organelor de drept pentru contracararea înșelării în masă.

În această ordine de idei, fac apel către Ministerul Afacerilor Interne, în sarcina căruia, în cazul de adoptare, va fi pusă realizarea acestei norme, să depună tot efortul în vederea stopării acestui fenomen.

Fracțiunea Partidului Liberal Democrat vă îndeamnă să votam în primă lectură acest proiect.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Da, stimați colegi,

La această etapă, supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 627. Cine este pentru rog să voteze.



Puține mâini văd în sală. Ați obosit, dar totuși vă rog. Majoritatea.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

Și, stimați colegi, mai avem un subiect ca proiect de lege, de fapt, este vorba de nr. 395.

Însă, în calitate de Președinte al Parlamentului, eu aș profita de atenția dumneavoastră și aș veni cu un scurt mesaj și cu o propunere.

Eu am citit și am comparat varianta inițială, care era foarte simplă, un proiect înregistrat: dacă doi ani de zile nu este nici examinat, nici adoptat, în mod automat își pierde sau valoarea juridică devine nulă.

Colegii de la Comisia juridică, numiri și imunități cu tot respectul pentru ei, au propus o altă formulă, o aveți la dumneavoastră, n-am să o citesc, dar aș atrage atenția cel puțin asupra la trei puncte care, probabil, ar necesita o examinare suplimentară.

Primul, în această versiune a comisiei se propune ca totuși decizia finală pentru declararea nulității valorii juridice a proiectelor să fie atribuită Biroului permanent. Deci, spre deosebire de varianta inițială a proiectului, din nou apare factorul subiectiv decizional.

Noi, și astăzi, în plenul Parlamentului, prin vot decidem. Deci se coboară doar de la plen la nivelul Biroului. În comparație cu ideea originală: ca nulitatea să fie obținută în mod automat la expirarea a doi ani de zile.

Doi la mână. Se propune ca proiectele de acte legislative, care nu au fost examinate pe durata legislaturii, să fie incluse în acest circuit. Însă un proiect poate fi înregistrat a doua zi după investirea legislaturii și patru ani să nu fie examinat. Un alt proiect poate să fie înregistrat cu trei zile înainte de finalul legislaturii. Deci soarta lor este aceeași, cu toate că un proiect poate să parcurgă patru ani, un proiect poate să parcurgă două zile.

Și al treilea moment, că declararea nulității se face de Biroul permanent, la propunerea fracțiunilor care constituie majoritatea parlamentară. Dar de ce noi venim cu un asemenea act de discriminare? De ce doar majoritatea să propună? Dar ce? Eu vorbesc nu doar de starea actuală, eu vorbesc de o lege care trebuie să funcționeze în viitor. Eu cred că și aici este o problemă.

Pe care motiv, dezbaterile pot să fie foarte lungi astăzi. Eu simt lucrul acesta. Eu vin cu o propunere, stimate domnule președinte și stimați colegi, să mai citim această variantă.

Cu atât mai mult că raportul și-a făcut apariția, deja când eram în ședința plenului Parlamentului. Să ne mai gândim la aceste subiecte și la altele. Și ori în reconfirmarea acestei variante a comisiei, ori cu alte sugestii, joia viitoare, să adoptăm o decizie bine fundamentată.

Microfonul nr. 5.

**Domnul Victor Popa:**

Domnule Președinte,

Dumneavoastră v-ați angajat să examinați proiectul, fără ca să-i dați drumul oficial. Deci noi avem argumentele noastre, pentru că vreau să vă spun. Mai mult decât atât, argumente care au fost acceptate și de autor. Și noi avem și justificare la

tot ceea ce ați spus dumneavoastră. Și-i o justificare logică, pe care noi insistăm să o spunem Parlamentului. Dacă veți considera că proiectul este, deci amendamentul care este făcut, este prea crud și mai necesită ca să fie examinat în comisie, nici o problemă. Dar noi sîntem gata.

**Domnul Marian Lupu:**

Am înțeles.

**Domnul Victor Popa:**

Și cu explicații care...

**Domnul Marian Lupu:**

De acord.

**Domnul Victor Popa:**

... care au o legătură logico-juridică.

**Domnul Marian Lupu:**

Eu sînt mai mult ca sigur că membrii Comisiei juridice, numiri și imunități au discutat, dar eu vreau ca toată lumea în această sală, ținînd cont, de fapt, de importanța subiectului, să fim toți bine explicați, argumentați și bine pregătiți pentru aceste dezbateri. Iată care a fost doar unica mea propunere.

Fiindcă dacă la mine au apărut aceste întrebări, eu pot presupune că la multă lume poate au apărut încă de trei ori mai multe întrebări. Și atunci discuția trebuie să fie una bună, deschisă, transparentă. Iată de ce, dacă se acceptă această propunere, dezbaterile pe marginea acestui proiect, cu exprimarea întregului respect pentru comisie și mulțumindu-le pentru activitatea pe care au desfășurat-o pentru pregătirea raportului, să le facem joia viitoare, în data de 17. De acord?

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Mai avem aprobarea proiectului ordinii de zi propus de Biroul permanent pentru următoarele două săptămîni. Este un prim proiect, fiindcă, ulterior, săptămîna viitoare ne vom convoca încă o dată în ședința ordinară a Biroului permanent, pentru a vedea dacă sînt și propuneri suplimentare.

Microfonul nr. 5.

**Domnul Victor Popa:**

Deci pentru ordinea de zi, pe data de... următoarea 17 – 18, noi propunem, Comisia juridică, numiri și imunități, proiectul nr. 2865 din 27 decembrie 2011 pentru lectura a doua. Raportul este pregătit. Comisia a examinat.

Proiectul nr. 613 din 28 martie anul curent, pentru lectura a doua. Este vorba despre Codul cu privire la locuințe și Legea privatizării fondului de locuințe.

Și spre respingere propunem proiectele nr. 1223 din 23 mai 2011, proiectul nr. 2628 din 1 decembrie 2011 și proiectul nr. 100 din 20 ianuarie 2011.

**Domnul Marian Lupu:**

Da, am înregistrat.  
Deci, stimați colegi.  
Microfonul nr. 3.

**Doamna Valentina Stratan:**

Domnule Președinte,  
Vă mulțumesc.

Vă rog mult, să-mi permiteți să fac o adresare Biroului permanent, dat fiind faptul că situația epidemiologică a tuberculozei în Republica Moldova este una complicată și îngrijorătoare, ca, pentru joia viitoare, la ședința plenară, în perioada Orei Guvernului, să fie invitați ministrul sănătății, care să ne prezinte o informație foarte detaliată la acest capitol. Să vină și cu propuneri concrete, pentru a îmbunătăți cadrul legislativ. Care sînt impedimentele în acest domeniu? Pentru a redresa situația la capitolul ”tuberculoză”. Pentru ca să aibă timp să se pregătească. Aceasta este rugămintea mea.

**Domnul Marian Lupu:**

O clipă, stimați colegi,

La noi ce, circ sau ce este aici? Da, de acum noi chiar întrecem orice măsură. Eu vă rog mult, eu v-am rugat mereu: dacă vorbim, dacă discutăm, s-o facem în voce mai stinsă.

Deci au am înregistrat această solicitare către Biroul permanent. Și ea va fi discutată în cadrul ședinței Biroului permanent.

Deci, cu propunerile înaintate în sală, supun votului dumneavoastră aprobarea proiectului ordinii de zi pentru perioada 17 – 25 mai.

Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Agenda este aprobată.

Și avem o solicitare pe final de ședință, declarația domnului Ghilețchi.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

Stimați colegi,

Stimate domnule Președinte,

Săptămîna viitoare, pe 15 mai, în țara noastră, pentru a treia oară, se va sărbători Ziua familiei. Ca autor al inițiativei legislative de a institui această sărbătoare, doresc, în acest context, să menționez cîteva lucruri importante.

Ziua familiei este o bună ocazie de a reflecta asupra semnificației familiei din perspectiva existenței umane. Or, familia...

Ziua familiei este o bună ocazie de a reflecta asupra semnificației familiei din perspectiva existenței umane, or familia, cu certitudine, este izvorul și albia vieții.

Cu toate acestea secolul al XXI-ea ne pune în fața unei întrebări sacramentale: va rămîne familia celula de bază a societății sau nu? Indicatorii statistici, din majoritatea țărilor lumii, îndeosebi cele care pretind că formează o

societate civilizată, demonstrează clar o criză a instituției familiei. La trei căsătorii avem un divorț. Iar pentru familiile tinere divorțul este și mai mare.

Familia nu mai este un loc de refugiu, ci un loc unde reculează frustrările și neîmplinirile vieții, scăderea nivelului de trai, nesiguranța zilei de mâine, marginalizarea socială etc.

Zilnic aflăm despre orori comise contra soțiilor, soților, copiilor, părinților. Familia suferă, în prezent, și de un alt gen de atac, pe care l-am putea numi atac ideologic. Tot mai des se vehiculează ideea că familia este o instituție depășită, sugerându-se subtil imaginea cuplului liber, inclusiv al celui homosexual, ca substitut al familiei tradiționale.

Emanciparea cuplului este, însă, o modă cu consecințe nefaste. Prima dintre ele fiind numărul alarmant de copii născuți în afara căsătoriei. Așa-numit cuplu liber nu poate oferi unui copil normalitatea și grija, pe care acesta le-ar găsi într-o familie obișnuită. Se creează un alt model al familiei în contrast cu modelul tradițional.

Așadar, a sosit timpul când familia trebuie apărată. Ea este amenințată astăzi de numeroase primejdii, care vin din interiorul sau exteriorul ei: violența, adulterul, divorțul, avortul, abandonul copiilor. Familia trebuie apărată, pentru că este prima și unica instituție care se sprijină pe legătura indisolubilă dintre bărbat și femeie și care se completează cu o nouă lume în care apar copiii.

Dumnezeu a zis, la începutul creației, că nu este bine ca omul să fie singur. Zicând astfel, El a creat instituția familiei. Dragoste, respect reciproc, dăruire de sine, relații emoționale, responsabilitate, comunicare, creștere, educație – sînt doar cîteva dintre cuvintele care definesc familia. Este un mijloc de a promova valorile fundamentale ale societății și, mai ales, valorile morale. Familia este unica instituție care deține soluția la problema demografică, care devine tot mai acută în țările occidentale. Din păcate, iarna demografică amenință nu doar țările din vest, dar și cele din est, inclusiv Republica Moldova. Dacă dorim ca națiunea noastră să aibă un viitor, să nu uităm că doar familia asigură viitorul națiunii.

Dragi colegi,

Vreau, de asemenea, să vă reamintesc că ziua de 15 mai este proclamată de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite ca fiind Ziua Internațională a Familiei. În acest an, această zi se va desfășura sub genericul „Asigurarea echilibrului dintre muncă și familie”, tema fiind abordată de către Organizația Națiunilor Unite sub următoarele aspecte: factori ce au impact asupra echilibrului dintre locul de muncă și familie, creșterea participării femeilor în câmpul muncii și impactul asupra creșterii și educației copilului, beneficiile echilibrului dintre locul de muncă și familie, importanța îngrijirii de calitate a copiilor, tipuri de politici și programe pentru susținerea familiei. Această agendă ne vorbește concludent despre faptul că sărbătorirea acestei zile are o importanță mare pentru toată comunitatea internațională.

Consider că, în ultimii ani, și la noi în țară, au fost adoptate un șir de legi, care vin să susțină familia, care au încercat să micșoreze presiunea crizei economice asupra familiilor, îndeosebi asupra celor social vulnerabile.

Îmbunătățirea cadrului legislativ și al celui social au creat premise clare pentru o creștere a bunăstării familiei.

Cu toate acestea, mai sînt multe de făcut și, în primul rînd, elaborarea politicilor și programelor care au drept obiectiv consolidarea familiei. Pentru aceasta se cere implicarea nu numai a Legislativului și Guvernului, dar și a societății civile, inclusiv a bisericii.

În acest context, îmi amintesc de o situație, așa mai hazlie, cînd un copil a venit la mama sa și i-a cerut 100 de lei. „Mama i-a zis: „Dragul mamei, nu am bani.” „Ce să fac?” – Întreabă el. Zice: „Poate te rogi.” El s-a rugat o zi, s-a rugat două, s-a rugat trei, banii nu veneau. Și într-o zi i-a venit o idee: să scrie o scrisoare lui Dumnezeu. Și a scris: „Dragă Doamne, te rog să-mi trimiți 100 de lei.” Scrisoarea ajunge la poștă. Poștașul nu știa ce să facă cu ea și s-a gîndit să adreseze scrisoarea Parlamentului Republicii Moldova.

Este, evident, un caz imaginar. Scrisoarea ajunge la Președintele Parlamentului. El deschide scrisoarea, citește și zice: „Situația în țară este gravă, dacă copiii deja scriu scrisori lui Dumnezeu.”

O cheamă pe secretară și-i zice: „Trimiteți-i 10 lei, vă rog, acestui copil.” Copilul primește plicul, deschide plicul, se uită, găsește în el 10 lei. S-a uitat pe plic și, văzînd ștampila Parlamentului, hotărî să scrie altă scrisoare: “Dragă Doamne, îți mulțumesc că mi-ai trimis banii. Dar data viitoare, te rog să mi-i trimiți direct, să nu-i mai trimiți pe la Parlament, că, în loc de 100 de lei, am primit numai 10 lei.”

Deci, prin urmare, astăzi, se cere implicarea nu numai a Guvernului și a Legislativului, dar a întregii societăți. Creșterea bunăstării familiei este una din cheile care duc la rezolvarea problemelor natalității. Una din componentele demografice cu care ne confruntăm deja la modul cel mai serios.

De aceea, familia trebuie să rămînă în permanență în centrul atenției întregii societăți, pentru că ea este un patrimoniu prețios la care nu putem renunța. Să folosim dar această zi ca un bun prilej de a petrece mai mult timp în sînul familiei. Să ne amintim cît de importantă este ea în viața fiecărui dintre noi. Să facem lucruri frumoase împreună, să ne bucurăm regăsînd aici valorile și sentimentele, care ne-au unit și care ne-au ajutat să fim astăzi cine sîntem.

Am, de asemenea, o propunere, poate neobișnuită, dar n-ar fi rău, mă gîndesc, ca, într-o zi noi, ca for legislativ, să ne adunăm, poate într-o seară, poate într-o zi, împreună cu familiile noastre.

Și vreau să închei cu un fragment din rugăciunea Apostului Pavel care spunea următoarele cuvinte: „Iată, de ce, zic, îmi plec genunchii înaintea Tatălului, Domnului nostru Iisus Hristos, din care își trage numele orice familie în ceruri și pe pămînt, și-l rog să facă nespus mai mult decît cerem sau gîndim noi.”

Dumnezeu să binecuvînteze toate familiile din țara noastră! (*Aplauze.*)

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Ședința o declar ...

De procedură?  
Microfonul nr.3.

**Domnul Igor Corman** – *Fracțiunea PDM:*

Mulțumesc, domnule Președinte.

O rectificare. A apărut aici o informație. Deci scrisoarea, despre care vorbea domnul Ghilețchi, a trecut pe la Guvernul Republicii Moldova.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Ședința de astăzi o declar închisă. Ședința următoare va avea loc în data de 17 mai, ca de obicei, la ora 10.00.

O zi bună.

*Ședința s-a încheiat la ora 13.07.*

*Stenograma a fost pregătită spre publicare  
în Direcția documentare parlamentară  
a Secretariatului Parlamentului.*